

SNAGA ZAJEDNIŠTVA

Glasilno Zajednice utemeljitelja HDZ-a „dr. Franjo Tuđman“

Novo ruho stabilnosti

Glavni urednik
Ivica Miškulin:

Kad je u drugoj polovici listopada 2016. vlada Andreja Plenkovića nastupila na dužnost, u Hrvatskoj se počela primjenjivati doktrina generalne stabilnosti. Najbolje bi je bilo definirati kao smjer političkog, društvenog i ekonomskog konstruktivizma. Pojednostavljeno, vlada je, suočavajući se s brojnim problemima naslijeđenim iz nedavne prošlosti, uvijek nastojala pronaći rješenje vodeći se načelom izbjegavanja sukoba.

Umjesto da zauzima pristrane – tj. ideološki isključive pozicije – vlada je uporno aktere brojnih društvenih sukoba pozivala na pregovore, usuglašavanje i traženje kompromisa. Umjesto da ulazi u ratove vlada je dakle uvijek ulazila u pregovore.

Ne bi bilo pošteno – kako to učestalo rade naši politički protivnici – negirati da je takav pristup smirenog konstruktivizma doveo do uspjeha. U protekle su tri godine konsolidirane javne financije, uravnotežen državni proračun, domaćem gospodarskom sustavu poslana jasna poruka da neće imati problema s likvidnošću, a međunarodnim financijskim institucijama poručeno da je Hrvatska sada čimbenik kojem se treba vjerovati. Konačno, domaća je stabilizacija omogućila vladi stabilizaciju vanjsko-političkog položaja Hrvatske.

U smislu šire društvene stabilnosti vlada je, u oštrom kontrastu s prethodnim razdobljima, prestala biti generator nepotrebnih te štetnih ideoloških prepucavanja. Jedan je od prevažnih aspekata takve politike naravno nedavna pobjeda modernizacijskog smjera u Hrvatskoj demokratskoj zajednici, a nasuprot grupama koje su zagovarale isključivost i izolaciju.

Premda je nesumnjivo zaslužila više sreće, odnosno manje nepredvidivih događaja i pojava, odjednom je vlada u proljeće ove godine prisiljena boriti se s dvije (u biti) elementarne nepogode, pandemijom koronavirusa i potresom u Zagrebu.

Suočena s izvanrednim okolnostima, vladina je doktrina generalne stabilnosti stavljena na novu kušnju. Ali, već sada, dakle u trenutku kad je poprilično teško ocijeniti razmjere nastale krize, moguće je zaključiti da ta doktrina pokazuje svoju opravdanost. Uz i dosada prisutne uključivost i pomirljivost, vlada u prvome redu u društvo unosi povjerenje. Stanovništvo očito traži fokusnu točku kojoj može vjerovati te je u vladi i njezinu djelovanju pronalazi. Premda u novom ruhu, stabilnost se opet pokazuje najboljim izborom.

Drage stranačke prijateljice i prijatelji

Prije svega zahvaljujem vam svima na sudjelovanju na stranačkim izborima koji su se održali 15. ožujka ove godine. Na stranačkim izborima, koji su se po prvi put u izboru za vodeće stranačke dužnosti odvijali po načelu „jedan član, jedan glas“, sudjelovalo je 74.102 članica i članova. Time smo ostvarili smisao izmjena Statuta iz 2018. godine te podigli razinu unutarstranačke demokracije HDZ-a, na koju se druge stranke mogu ugledati.

Zahvaljujem svima koji su izišli na izbore, svim kandidatima, a posebno zahvaljujem na potpori i povjerenju našem timu Odvažno za Hrvatsku – Zdravki Bušić, Ivanu Anušiću, Branku Bačiću, Olegu Butkoviću, Tomi Medvedu i meni. Uz vašu podršku i legitimitet te jedinstvo stranke nastavljamo rješavati sve ključne probleme suvremenog hrvatskog društva, boriti se za boljitak hrvatskih ljudi vodeći se pritom državotvornim, domoljubnim, demokršćanskim i narodnjačkim vrijednostima koje su u temeljima politike HDZ-a.

Nažalost, u okolnostima širenja pandemije COVID-19, s kojom se cijeli svijet nosi, već smo 16. ožujka na sjednici Predsjedništva i Nacionalnog vijeća HDZ-a odlučili da se zbog provođenja mjera zaštite od korona-

virusa drugi dio unutarstranačkog izbornog procesa odgodi do daljnjeg. Mi smo u ovom mandatu imali niz kriznih političkih, ekonomskih i socijalnih situacija. Pritom smo uspjeli sačuvati političku stabilnost, pravnu sigurnost, gospodarski rast i društvenu solidarnost, što smo 2016. godine i obećali hrvatskim građanima.

Sada nam je u jeku pandemije COVID-19, koja je promijenila sve tijekom globalizacije, prioritet očuvati živote i zdravlje naših građana. Udarili smo restriktivnim mjerama svom silinom na virus i uspjeli usporiti širenje zaraze.

Usto, kao odgovor na situaciju koja je nepredviđena i bez prese-dana, pripremili smo dva snažna paketa mjera za zaštitu radnih mjesta i pomoć hrvatskom gospodarstvu. U prilog tomu govori i činjenica da je naš odnos vrijednosti fiskalnih mjera i BDP-a oko 9,6 %, što Hrvatsku svrstava na sam vrh EU-a, odmah iza Malte, a iza nas je Austrija. Mjere daju učinke, što pokazuje velik broj zahtjeva prema HZZ-u i Poreznoj upravi.

Sada se u ovakvoj krizi koja donosi snažan vanjski šok na gospodarstvo jasnije vide i osjete ekonomska i financijska postignuća koja smo ostvarili u protekle tri godine. U mandatu naše

vlade učinili smo sve da hrvatsko gospodarstvo bude otpornije na krize nego što je bilo ranije – i sa zdravim gospodarskim rastom, odgovornim vođenjem javnih financija, uravnoteženim proračunom, investicijskim kreditnim rejtingom te apsorpcijom europskih sredstava.

Ujedno, Hrvatska je kao predsjedavajuća država članica na europskoj razini pokazala liderstvo, inicijativu i sposobnost upravljanja krizom, i to čak usprkos razornom potresu u Zagrebu, glavnom gradu predsjedanja. Europski odgovor na zdravstvene, financijske i sigurnosne izazove pandemije COVID-19 uvelike će odrediti budućnost europskog projekta.

Činjenica da je Hrvatska među zemljama koje bilježe ponajbolje rezultate u suzbijanju epidemije, kad je o broju novozaraženih i o stopi smrtnosti riječ, pokazuje da smo pravovremeno reagirali, prepoznali ugrozu i pravodobno uveli rigorozne mjere. Mi smo izabrali zdravstvenu sigurnost građana i ono što ćemo raditi oko relaksacije mjera bit će u skladu s mogućim te sukladno preporukama epidemiologa i struke.

Svjjesni smo da nam to svima naglo mijenja svakodnevni život, ali moramo poduzeti sve što je u našoj

Aktualno: HDZ
HDZ opet na prvoj crti obrane

str. 6

Aktualno: Zagreb
Potres u Zagrebu

str. 8-9

Gospodarstvo i ekonomija:
COVID-19, ekonomija i diletantizam

str. 12-13

Hrvatska i svijet:
Pun pogodak: virus u karanteni i niska smrtnost

str. 14

Mi i oni:
Koronavirus se širi linearno, a glasine o njoj eksponencijalno!

str. 15

U IDUĆEM BROJU:
Nakon trideset godina opet se slavi Dan državnosti!

moći da spasimo živote i zaštitimo zdravlje što većeg broja ljudi. Uvjereni smo da je ta strategija u konačnici bolja i za gospodarstvo jer ćemo se ovako brže izvući iz ove situacije. Moja poruka svima je da budu solidarni, disciplinirani i strpljivi, da drže fizičku distancu i da izdrže jer o svima nama zajedno ovisi brži postupni povratak u normalniji život.

Slavlje Kristova uskrsnuća u ova izazovna vremena ima posebnu važnost jer su nam zajedništvo, strpljivost, odgovornost i kršćanska solidarnost potrebni nego ikada.

Uvjeren sam da iskustvom koji smo stekli u proteklih trideset godina, uz solidarnost, strpljivost i samodisciplinu, možemo ovu krizu zajedno prebroditi i iz nje izići snažniji i složniji kao narod i kao zemlja. Pritom će HDZ ponovno imati ključnu odgovornost da predvodi i štiti hrvatski narod, s jasnom vizijom prilagodbe zahtjevnim izazovima vremena koja su pred nama.

S poštovanjem,

Mr. sc. Andrej Plenković,
predsjednik Vlade Republike Hrvatske i HDZ-a

Intervju:

Prvi čovjek HDZ-a u Saboru govori o radu u vremenu pandemije i potresa.

Branko Bačić

Može se očekivati da će se saborski zastupnici u sabornicu vratiti odmah poslije Uskrsa. Važno je da i ovim okolnostima Sabor nastavi raditi te donositi zakone koji doprinose zaštiti građana te prevladavanju krize.

Intervjuirao: Ivica Miškulin

Gospodine Bačić, već dugo ste u vodstvu HDZ-a, a na nedavnim ste unutarstranačkim izborima izabrani na dužnost potpredsjednika HDZ-a. Jeste li se nadali tako premoćnoj pobjedi tima Andreja Plenkovića?

Članom HDZ-a postao sam 1990. prije prvih višestranačkih demokratskih izbora. Moje učlanjenje u HDZ potaknuto je spoznajom kako je program Franje Tuđmana ujedno i projekt stvaranja neovisne hrvatske države. U svjetonazorskom smislu pak Tuđman je HDZ smjestio na desnom centru političkog spektra, kao narodnjačku, domoljubnu, državotvornu i demokršćansku stranku, koje vrijednosti baštini velika većina hrvatskog naroda. I to je Tuđman znao, s takvim je programom izašao na izbore na kojima je uvjerljivo i pobijedio.

Da je kojim slučajem Tuđman pozicionirao HDZ kao stranku „tvrde“ desnice, a što su u ovim unutarstranačkim izborima zagovarali naši konkurenti, ne bi pobijedio na prvim demokratskim izborima.

Stoga, moje je čvrsto uvjerenje da je i danas u novim i izmijenjenim okolnostima HDZ s Plenkovićem na čelu na tom istom političkom prostoru desnog centra. S takvim vrijednostima sadržanima u programu „Odvajno za Hrvatsku“, koji je predstavljao iskorak ka novim zahtjevima četvrtog desetljeća i Hrvatske i HDZ-a i podrazumijevao demografsku revitalizaciju, pravednu i učinkovitu državu te uspješnu i razvijenu Hrvatsku, ušli smo u unutarstranačku izbornu utakmicu. Već nakon prvih skupova u izbornoj kampanji bilo je više nego jasno kako će cijeli naš tim i naš program zadobiti ogromno povjerenje članstva i potporu za daljnjim vođenjem stranke, a što su izborni rezultati i potvrdili.

Kao izabrani potpredsjednik stranke na nedavnim ste izborima najveći postotak glasova dobili u svojoj Dubrovačko-neretvanskoj i u Varaždinskoj županiji. Sjever i jug. Može li se zaključiti da je potpora timu Andreja Plenkovića bila opća i da se radilo o jedinstvenoj potpori nacionalnoj politici i smjeru u kojem HDZ pod njegovim vodstvom ide?

Drago mi je da svi rezultati pokazuju da HDZ funkcionira kao jedinstvena nacionalna organizacija u kojoj nema regionalnih podvojenosti.

Usudio bih se reći da ne postoji sredina u Hrvatskoj u kojoj Andrej Plenković i njegov tim nisu dobili premoćnu potporu. Drago mi je da svi rezultati pokazuju da HDZ funkcionira kao jedinstvena nacionalna organizacija u kojoj nema regionalnih podvojenosti. To je jako važno za stranku koja jest i koja želi biti stožerna stranka hrvatskog naroda. Zahvaljujem članovima svoje županijske organizacije na snažnoj potpori jer mi kao dugogodišnjem predsjedniku županijskog odbora to jako puno znači. Ali, kao što ste rekli, ništa manja potpora nije bila ni na varaždinskom području.

Dugogodišnji ste šef saborskog kluba HDZ-a. Sabor funkcionira normalno?

U uvjetima krize uzrokovane pandemijom koronavirusa te potresom Hrvatski je sabor prvi puta nakon raketiranja Banskih dvora 7. listopada 1991. bio prisiljen privremeno preseliti na drugu lokaciju. Ipak, i u takvim uvjetima nastojimo raditi i ispunjavati ustavne obveze. Ograničili smo broj nazočnih zastupnika u dvorani, smanjili vrijeme izlaganja, način glasovanja prilagodili odlukama Stožera civilne zaštite i prema pregledu rada drugih europskih parlamenta rekao bih da smo među najaktivnijima.

Očekujem da se uskoro, odmah poslije Uskrsa, vratimo u sabornicu i nastavimo s radom u normalnijim uvjetima. Važno je da i u ovakvim okolnostima Sabor radi i donosi zakone koji doprinose zaštiti građana te prevladavanju krize.

Kad se čini da opozicija uspijeva nadglasati vladajuću stranku, onda se na kraju uvijek pojavljuje smireni Bačić te pokazuje da HDZ i njegova parlamentarna većina čvrsto drže konce u svojim rukama. Kako to izgleda u ovim ekstremnim uvjetima?

Onaj tko je prošao rat i uspješno se nosio sa svim njegovim razornim posljedicama, a to je u prvom redu HDZ, zna se nositi sa svakom pa i ekstremnom situacijom poput ove. Ponosni smo na naše članstvo, koje kao i uvijek nosi čitav ovaj sustav i svojom odgovornošću prednjači u svladavanju krize. Naši su dužnosnici, a tu mislim i na političko vodstvo, Vladu i na saborske zastupnike, svojim odgovornim ponašanjem glas razuma, odlučnosti i čvrstine na kojoj se temelji pouzdanje javnosti da ćemo i sadašnje nedaće uspješno prebroditi.

Naš je Sabor također preokupiran pandemijom koronavirusa, krizom koja ima i svoju političku dimenziju. Računate li na potporu javnosti i za buduće mjere, s obzirom da je kriza još daleko od rješenja?

Proglašavanjem epidemije koronavirusa Stožer civilne zaštite dnevno propisuje i utvrđuje mjere čiji je osnovni cilj zaštita zdravlja i života naših građana. Jasno je kako te mjere predstavljaju i ograničavanje ljudskih prava i sloboda pa samim time i poduzetničkih aktivnosti. Posljedično je to dovelo do smanjenja aktivnosti naših poduzetnika i pada prihoda.

Vlada je stoga dvama paketima gospodarskih mjera, ožujskim i travanjskim, brzo i učinkovito reagirala kako bi zaštitila poduzetnike i radna mjesta. Već u prvim danima provedbe mjera za mjesec ožujak bilježimo prijave 94.000 poslodavaca s 550.000 radnika.

Ponosni smo na naše članstvo, koje kao i uvijek nosi čitav ovaj sustav i svojom odgovornošću prednjači u svladavanju krize.

Institucije koje vodi HDZ stup su naše obrane. O njihovoj otpornosti i umijeću vođenja složenih procesa odgovora na krizu ovisi ostvarivanje trenutnih ciljeva, a to je držanje pod nadzorom zdravstvene i sigurnosne situacije te ekonomske stabilnosti.

Prema podacima MMF-a, među državama članicama EU-a Hrvatska u odnosu na visinu BDP-a ima najsnažniji fiskalni odgovor za ublažavanje utjecaja posljedica koronavirusa. Mi smo tu na samom vrhu s oko 9,6 %, dok je prosjek država članica 4,1 %.

Jasno je da ovakav izniman financijski paket ima i svoju političku refleksiju, a koja se između ostalog očitava i u iznimno visokoj podršci radu Vlade i predsjednika Plenkovića te rastu rejtinga HDZ-a.

Nedavni Vladini paketi pomoći gospodarstvu zahtijevali su potvrdu Sabora. Osim uobičajenih zadjevica iz opozicijskih redova jasno je da se radilo o potezima koje se moralo povući i javnost ih je podržala. Kakve političke posljedice ove krize očekujete?

Želim posebno istaknuti kako smo na razini vodstva stranke, vodeći se načelom djelotvornosti i učinkovitosti kao i brzinom odluka koju donosi egzekutiva tj. izvršna vlast, odbili prijedloge oporbe i predsjednika države za uvođenjem svojevrstnog izvanrednog stanja ili proglašavanja velike prirodne nepogode za aktivaciju članka 17. Ustava, čime bi za sva ograničenja bila potrebna saborska odluka donesena dvotrećinskom većinom.

Pristajanje na takav zahtjev, koji bi podrazumijevao dugotrajno usuglašavanje s oporbom radi postizanja dvotrećinske većine za sve mjere Vlade ili Stožera, vrlo brzo bili bi suočeni s kašnjenjem donošenja promptnih mjera, što bi posljedično dovelo do iznimno teške situacije u državi. Zato smo s pravom nastavili s radom Sabora sukladno članku 16. Ustava i donosili zakonska rješenja koja su se pokazala iznimno korisna i za usporavanje pandemije i za održavanje gospodarstva.

Živimo u uvjetima posebnih okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožavaju život i zdravlje građana te znatno narušavaju gospodarske aktivnosti. Donose se mnoge mjere, a jedna je od delikatnijih bio i nedavni prijedlog Zakona o elektroničkim komunikacijama. Nema sumnje da je tekst prijedloga zakona kroz Vaše ruke prošao više puta pa ste onda Vi i najbolji izvor za njegovo tumačenje. Izvolite!

Nakon upućivanja u saborsku proceduru Izmjena Zakona o elektroničkim komunikacijama podigla se poprilična bura i različiti komentari. Prije svega i zato što dio javnosti, prije svega političke javnosti, još uvijek nije dovoljno svjestan ozbiljnosti i težine situacije u kojoj se nalazimo. Ulazimo u kritično razdoblje pandemije koronavirusa u Hrvatskoj i potrebno je provoditi sve raspoložive mjere kako bismo spriječili eksponencijalni rast broja oboljelih i

umrlih. Trenutno, s obzirom na činjenicu da još uvijek ne posjedujemo cjepivo protiv koronavirusa niti lijek protiv COVID-19, štitimo se mjerama izolacije i karantene. Trebamo li danas u vremenima četvrte industrijske revolucije, digitalnog doba i društvenih mreža u sprečavanju ove pandemije odgovoriti metodom drugačijom od one primjerene 21. stoljeću? To je pravo pitanje! U tom je kontekstu mjera praćenja geolokacijskih podataka građana od iznimne važnosti za provođenje borbe protiv pandemije.

Ovdje treba posebno napomenuti da osim obrade podatka o zemljopisnoj lokaciji ostali segmenti prometnih podataka (razgovor, sugovornik, poruke i sl.) i dalje ostaju nedostupni. Podatak o geolokaciji bez prometnih podataka koristio bi se isključivo radi zaštite nacionalne ili javne sigurnosti i to u vrijeme kad je Vlada RH proglasila prirodnu nepogodu ili katastrofu. No, uvažavajući argumente rasprave u Hrvatskom saboru, potrebu dodatnog propisivanja elemenata kojima se definira opseg obuhvata populacije, vrijeme praćenja, nadzor, način uporabe i uništenja podataka, odlučili smo na razini vodstva stranke uputiti prijedlog izmjena Zakona u drugo čitanje.

Bilokakve aluzije na postizanje nekih drugih, skrivenih ciljeva, neozbiljne su i neodgovorne. To je luksuz onih koji nemaju odgovornost za državu te koji su čak i ovoj situaciji fokusirani na nanošenje političke štete HDZ-u.

Kako napreduju razgovori o donošenju posebnog zakona o obnovi nakon potresa? Kakav je tu stav HDZ-a?

I na ovom se slučaju potvrdila uzrečica kako nevolja nikad ne dolazi sama. U tijeku pandemije koronavirusa Zagreb je pogodio snažan potres, koji je odnio život jedne mlade djevojke. Tijekom početnih aktivnosti na uklanjanju dijela građevina radi sigurnosti građana dogodila se i tragična pogibija branitelja. Iz svih dostupnih podataka vidljivo je da je Zagreb pretrpio ogromne štete i mi ćemo morati iznaći načine za modele financiranja oporavka Zagreba.

HDZ-ov odbor za graditeljstvo, koji okuplja stručnjake iz ovog područja, intenzivno radi na razradi modela obnove, odnosno odgovora na pitanje kako obnoviti obiteljske kuće, kako obnoviti višestambene zgrade, dakle zgrade etažnog vlasništva, i kako obnoviti javne zgrade i zgrade koje su pod posebnom zaštitom, od sakralnih objekata do kulturne baštine.

U teškim vremenima čovjek od opozicije očekuje stav konstruktivne kritičnosti. Zašto se onda čini da SDP i druge stranke pandemiju i potres više koriste za svoju političku promociju, nego za dobrodošlu pomoć cjelokupnom društvu?

Očito je da je nekima teško zadržati razinu te, kako ste rekli, „konstruktivne kritičnosti“ kad im ona, zbog odličnog posla koji radi HDZ i naša Vlada, ne ostavlja dovoljan prostor za ostvarivanje njihovih parcijalnih stranačkih interesa. Vode se logikom da oni, iako Vlada donosi dobre mjere i odlično se nosi s krizom, mogu obećati više. A sve što je više je u ovom trenutku nerealno te bilo bi čak i srednjoročno neodrživo. HDZ neće dopustiti da se radi trenutne popularnosti uvodi model političkog profiterstva koji bi Hrvatsku mogao na pola bitke ostaviti bez potrebne snage i sposobnosti za borbu.

U ovom sazivu parlamenta je i niz zastupnika koji u tišini te marljivo rade svoj posao. Nažalost, dobar je dio djelovanja Sabora u sjeni galamdžijskih istupa nekolicine. Kako se boriti protiv politike napadne grlatosti i isprazne retorike, često na rubu pristojnosti i boljih običaja?

Kao i dosada, razboritim i odgovornim pristupom, smirenošću i staloženošću. Kriza je vrijeme kad se više nego u normalnim vremenima pokazuje tko je napravljen od kakva materijala. Nervoza i galama znakovi su slabosti i slabe pripremljenosti, rekao bih i nedovoljne kapacitiranosti. Pokušavaju argumentom vike zamijeniti sebi očito nedostižne argumente.

Institucije koje vodi HDZ stup su naše obrane. O njihovoj otpornosti i umijeću vođenja složenih procesa odgovora na krizu ovisi ostvarivanje trenutnih ciljeva, a to je držanje pod nadzorom zdravstvene i sigurnosne situacije te ekonomske stabilnosti. No o njima ovisi i u kakvom ćemo stanju kao društvo biti kada ovo jednom završi. Kako ćemo se boriti protiv napada? Snagom HDZ-a, odgovornošću njegovih članova i dužnosnika, efikasnim funkcioniranjem državnih i lokalnih institucija.

Na kraju, imate li neku poruku za članove naše stranke? Kakav se angažman od njih očekuje i na što se, s obzirom na velik element neizvjesnosti u ovoj situaciju, trebaju pripremiti?

HDZ je stranka koja je u proteklih trideset godina pokazala da se zna nositi i s najvećim izazovima i uspješno odgovarati na svaku kriznu situaciju. Od naših članova i dužnosnika ne očekujemo ništa ni više ni manje od onoga što su dosada toliko puta dokazali: čvrstinu, odlučno zastupanje i obranu politike koja je u interesu Hrvatske te prednjačenje u građenju zajedništva i solidarnosti koja nam je potrebna. Odbili smo prvi val udara na zdravlje i živote naših sugrađana i na naše gospodarstvo. Bit ćemo spremni i na svaki novi. I naravno, na kraju ćemo sve izazove svladati i izaći kao pobjednici.

Želim posebno istaknuti kako smo na razini vodstva stranke, vodeći se načelom djelotvornosti i učinkovitosti kao i brzinom odluka koju donosi egzekutiva tj. izvršna vlast, odbili prijedloge oporbe i predsjednika države za uvođenjem svojevrstnog izvanrednog stanja.

Aktualno: HDZ

Novi politički pokreti i iskušenja će doći uskoro i na to valja računati. Jednom kad se to dogodi, članovi HDZ-a moraju znati odgovoriti.

HDZ— jedina ozbiljna politička snaga

Kad neminovne gospodarske posljedice uzmu svoj zamah, kad broj nezaposlenih počne dramatično rasti, standard počne padati, a egzistencijalni problemi postanu plodno tlo za nove radikalne zahtjeve za rušenje političkog sustava, pojavit će se novi politički pokreti koji će iz svega nastojati profitirati.

Uredništvo

HDZ je svoje prve programske ciljeve pisao krajem osamdesetih godina dvadesetoga stoljeća. Bilo je to doba oblikovanja nove političke karte Europe, u kojem je Hrvatska demokratska zajednica dala pravi odgovor na raspad jednostranačkog komunističkog sustava, društveno-političku i državnu krizu, velikosrpski neoekspanzionizam, klimu straha i bespomoćnosti.

Povijest je pokazala da smo u tom ključnom trenutku bili na razini, a u bitnim elementima i iznad razine suvremenih demokratskih gibanja u srednjoj i istočnoj Europi. Naime, naša je početna pozicija, ona s koje je valjalo krenuti u hvatanje priključka s tadašnjim demokratskim gibanjima, bila kudikamo teža i nepovoljnija. Zahvaljujući zrelosti i odlučnosti, u ključnom trenutku na pametan način, pažljivo gradeći jedinstvo oko najvažnijih nacionalnih ciljeva, stvorili državu u kojoj su ostvareni ključni povijesno-geopolitički probici hrvatskog naroda.

Proces europeizacije, kreiranja novih društvenih pokreta, antisistemske stranke, sve prisutnija parola: „dolje stranke – živjeli savezi i nezavisne liste“, fluktuacije birača, porast važnosti masovnih medija, digitalizacija, globalizacija... sve su to izazovi na koje mora odgovoriti novo vodstvo stranke. Ono mora pronaći najbolju formulu za nove, sadašnje i buduće izazove. Ta formula mora biti temeljena na našem općem programu, a istovremeno osjetljiva na kratkoročne promjene zbog stalnih izmjena tema, prioriteta, okolnosti pa i samih aktera na političkoj sceni.

Kakva god ta formula bila, i koliko god ona bila domišljena, neće je biti moguće provesti bez dugoročne lojalnosti prema stranci, njezinu programu i izbornim ciljevima.

HDZ je oduvijek bio odlično strukturirana stranka, elementi pokreta bili su dodana vrijednost

Ne treba zaboraviti da je HDZ, iako nastao kao pokret koji je u uvjetima opće društvene i političke krize ponudio rješenja i tražeći promjene postao predvodnikom njihova provođenja, od samoga početka imao sva bitna obilježja stranke. Ako se malo bolje pogleda, vidjet će se da je na prijelazu iz

jednostranačkog u višestranački sustav HDZ zapravo bio jedina organizacija koja je imala sva bitna obilježja ozbiljne stranke: program, statut, demokratski izabrano vodstvo, široku mrežu organizacija na svim razinama – od mjesnih i općinskih do državne – članstvo, volontere, potrebnu političku i operativnu sposobnost.

Netom „demokratizirani“ Savez komunista teško bi se prema kriterijima Europe uopće mogao nazvati strankom u pravom smislu te riječi, Koalicija narodnog sporazuma bio je raznorodni savez bez prave stranačke strukture, a manje su političke stranke egzistirale uglavnom samo na razini nacionalnih vodstava.

Da je stranku stvorit' lako...

Uporno čuvanje i nadograđivanje stranačke strukture i unutarstranačkih procesa uz odlučno je vodstvo i općeprihvatljiv program jedan od važnih uzroka našeg uspjeha i zadržavanja pozicije vodeće hrvatske stranke. Budući da je graditi ozbiljnu stranku vrlo zahtjevna, često dugotrajna i mukotrpna zadaća, danas bi mnogi rado preskočili taj posao. Nije to nimalo iznenađujuće, s obzirom da su mnogi pokušaji stvaranja stranaka završili vrlo neslavno, često u unutarnjim sukobima koji su gotovo svaki put imali potencijal stvaranja još jedne nove stranke.

Već trideset godina svjedočimo velikoj fluktuaciji „vođa“ na raspršenim i nekonzistentnim programskim ciljevima. Nagledali smo se političkih projekata koji u pravilu propadaju nakon ambicioznih poziva na okupljanje čitavog naroda, uz prethodno sabiranje raznih pojedinaca nedovoljno strpljivih za građenje politike u okviru ozbiljnih sustava. Politički proizvodi umotani u sve ljepšu ambalažu i praćeni dobrim marketinškim kampanjama i danas se pojavljuju na policama političkog dućana te kao takvi uvijek završe u košaricama nemalog broja „kupaca“. Oni se u njihov pravi sadržaj uvjere tek kad ga, najčešće prekasno, odmotaju, skinu sve privlačne i šarene vrpce i krenu u njegovu konzumaciju. U dobrim vremenima, kad nam je kuća puna osnovnih namirnica, to je potpuno neopasan i ljudskoj naravi svojstven izlet u testiranje novih proizvoda. No u ozbiljnim vremenima radi se o opasnim eksperimentima.

Model za izbjegavanje ozbiljnih rasprava i unutarnjih prijevora

Osim u vremenima i uvjetima koji nose potencijal sudbonosnih, a takvi su u životu države i nacije rijetki, kreiranje pokreta nije laka zadaća. Naravno, ukoliko se sa „pokretom“ žele ostvariti krupni i značajni politički ciljevi. Ako se u stvaranje pokreta ide samo kako bi se zaobišlo ozbiljno stranačko strukturiranje, izbjegla ozbiljna razrada deklariranih ciljeva, prikrili stvarni nositelji njihove operacionalizacije i prateća struktura na terenu, ne treba se zanositi. Radi se o „pokretima“ za jednokratnu upotrebu koji će izgubiti sva deklarirana svojstva čim njihovi nositelji ostvare svoje jednokratne političke ciljeve, najčešće preko svog osobnog pozicioniranja u strukturu političkog establišmenta.

Zašto takvi „pokreti“, koji kreću s prevratničkih pozicija i zazivaju temeljite promjene svega postojećeg, odumiru netom nakon početnog uspjeha? Zato što njihovi kreatori izbjegavaju odgovore na sva prethodna pitanja i odgađaju razradu konkretnih političkih stajališta za dan nakon izbora. Stoga unutarnji prijevori, pa i osobne netrpeljivosti, koji se u ime „višeg zajedničkog cilja“ stavljaju pod tepih tek tada dolaze do izražaja. Sve slabosti i podvojenosti eruptiraju i izbiju na površinu u trenutku u kojem bi trebalo početi ozbiljno politički raditi. Nesposobnost stvaranja konsenzusa među vlastitim vodstvom, dok se istovremeno na konsenzus poziva čitava nacija, u kombinaciji s nedostatkom kapaciteta za pobjedu pravilo je kojem nisu mogli umaći ni Laburisti, ni Živi zid, ni MOST.

Kapacitet za izazivanje kriza i kapacitet za njihovo rješavanje

Može se kreiranjem pokreta okupljenog oko nekog imena tražeći potporu za najčešće nedefinirane programske ciljeve ostvariti određena pozicija u političkom životu. To nitko ne spori. No pravi pokreti, koji imperativno zahtijevaju promjene, mogu se razvijati i dobiti pravi zamah samo u uvjetima snažne krize i ozbiljnih društvenih konflikata. Stoga nije ništa neobično što oni njihovi kreatori koji se pozivaju na temeljite promjene koriste tek kako bi ostvarili vlastite jednokratne ciljeve svjesno potiču i jedno i drugo.

Trenutna svjetska kriza povezana s koronavirusom neće biti iznimka. Kad neminovne gospodarske posljedice uzmu svoj zamah, kad broj nezaposlenih počne dramatično rasti, standard počne padati, a egzistencijalni problemi koje su isti ti do jučer smatrali pitanjem trećeg reda i pretpostavljali im floskule o tobožnjem skretanju HDZ-a ulijevo (čak i u radikalnu ljevicu) postanu plodno tlo za nove radikalne zahtjeve za rušenje političkog sustava i HDZ-a kao njegove najčvršće točke, pojavit će se novi politički proizvodi koji će iz svega nastojati profitirati.

To nikako ne može biti politika s kojom se može solidarizirati ozbiljna i strukturirana stranka koja ima odgovornost za vođenje države.

Jednako tako niti dužnosnici takve stranke ne mogu u unutarnji život svojih stranaka unositi rezon onih koji jurišaju na osvajanje političkog prostora na tim osnovama. No na to valja računati jer se i do sada, u puno blažim krizama od ove, to pokazivalo kao pravilo.

Doduše rijetko je to bilo rezolutno i održivo. U pravilu se sve svodilo na koketiranje i javno manifestiranje sklonosti prema drugim, „lakšim“ rješenjima kojima se udaralo po HDZ-u i njegovoj politici. Istovremeno se nastojala zadržati pozicija unutar HDZ-a kao etablirane stranke kako bi se i sam HDZ mogao u drugom koraku „spašavati“ pristajanjem uz takve politike i stvaranjem osnova za modus vivendi s njihovim nositeljima. Umjesto da na desnom političkom spektru traže saveznike za provedbu HDZ-ove politike, takvi su onima koji dovode u pitanje ne samo politiku nego i sam HDZ nudili savezništvo Tuđmanove stranke jednom kad oni postanu nositelji njegove politike. Nove ponude i iskušenja će doći uskoro i na to valja računati. Jednom kad one ponovno postanu javne, članovi HDZ-a moraju znati odgovoriti!

HDZ ne smije stajati na mjestu

I u vremenima lišenim sadašnje dramatične stranke koja drži do sebe treba jačati svoje unutarnje kapacitete i raditi na konsolidaciji svojih redova i svoje politike. Sposobnost prilagodbe, zadržavanja okupljajuće snage, političke privlačnosti i biračkog potencijala u uvjetima pojačane izborne apstinencije, fleksibilizacija političkih ponuda..., sve su to stvari s kojima treba ići ukorak želi li se ostati relevantna politička snaga sposobna obnavljati svoje političke i ljudske resurse.

Da bi u tome uspjela, stranka treba otvoriti prostor najaktivnijim i najborbenijim članovima koji razumiju te potrebe. Što ako se njezin unutarnji život, pa i djelovanje u javnom prostoru, svede na aktivne i borbene protivnike prilagodbe stranke uvjetima u kojima se danas nalazimo? Nepovratno će se izgubiti sve bitne osobine koje su HDZ resile u doba kad je tako uspješno izlazio ususret potrebama i volji hrvatskih birača. Stranka koja nije u stanju osigurati svoju unutarnju integraciju ne može djelovati na potrebnoj integraciji hrvatskog društva.

Jesu li nam integracija i zajedništvo potrebni? Država smo koja postoji tek trideset godina, sa stanovništvom od otprilike četiri milijuna ljudi, i živjeti nam je u svijetu koji uz opće ima i vrlo izražene partikularne interese. Stoga neka svatko na ovo pitanje odgovori sam za sebe. I neka vodi računa kad reagira na one koji smanjivanje svih, pa i ideoloških razlika u hrvatskom društvu smatraju pogubnim i opasnim. Za koga je to opasno?

Održavanje karaktera narodne stranke moguće je samo uz novu kvalitetu

Stranka je organizacija koja unutar sebe treba i može prihvatiti umjereni pluralizam u procesu donošenja odluka. Različitost u mišljenjima oko pojedinih tema se podrazumijeva, ali u okviru istog političkog programa. Nakon donošenja odluka na nadležnim stranačkim tijelima svako nastavljanje iskazivanja protivljenja tim odlukama, posebice u javnom prostoru, je štetno za nju, njezinu politiku i izborne rezultate. Budimo stranka koja se neće rasplinuti u demagogiji i ispraznom politiziranju. Zadržimo svoju operativnu sposobnost i ne dopustimo da razmjeri ove krize razore temelje na kojima postojimo, radimo i odolijevamo svim pritiscima već trideset godina. I da, zbijmo redove. Danas je to imperativ djelovanja, a ne floskula.

Kad neminovne gospodarske posljedice uzmu svoj zamah, pojavit će se novi politički proizvodi koji će iz svega nastojati profitirati.

„Odvajno za Hrvatsku“
45,334 potpisa

„Pobjednički put“
16,708 potpisa

HDZ nastavlja odvažno - za Hrvatsku!

„Odvajno za Hrvatsku“
57,972 glasova

„Pobjednički put“
15,759 glasova

Ako postoje elementi unutarstranačkih izbora koji podsjećaju na tisuću devedesetogodišnjicu, što su tijekom kampanje isticali pojedini kandidati, onda je to vrlo ujednačena i široka potpora koju su za vođenje stranke dobili Andrej Plenković i njegov tim.

Članstvo je podržalo promjene, ali ne one koje su zagovarali Plenkovićevi oponenti, nego one koje je ponudio sam Plenković. Plenković nije izgubio vjerodostojnost i nije skrenuo ulijevo. Nije podijelio stranku nego ju je ujedinio oko bitnih pitanja za hrvatske građane i hrvatsku državu. Članstvo je to prepoznalo i izabralo čitav njegov tim. Učinilo je to premoćnim brojem glasova u utakmici tijekom koje je tim koji je ovu utakmicu izgubio izrekao puno grubih ocjena na račun HDZ-ove politike.

Tako se moglo čuti da Vlada nije napravila dovoljno, da je slaba i da ne provodi reforme, da su pomoci Vlade gleda li se gospodarski rast i kupovna moć građana nedovoljni, pa čak i da politika pristupanja tečajnom mehanizmu i usvajanju eura nije dobra i da je treba odgoditi iako je danas svima jasno kako bi Hrvatska danas da je članica eurozone, imala puno bolji položaj. Za HDZ se tvrdilo da je neprepoznatljiv, bez identiteta i jasnih stavova o bitnim društvenim temama.

Tijekom kampanje, koja je na trenutke izlazila iz uobičajenih unutarstranačkih okvira, HDZ je ocjenjivan kao liberalna i ljevičarska stranka bez koalicijskog potencijala, kao stranka koja ima problem s vlastitom strukturom i strukturom svojih birača. Tvrdilo se da se HDZ pretvorio u elitističku stranku u kojoj više ne vlada slobodan duh jer su „ljudi vezani za radna mjesta koja su možda dobili jer su članovi HDZ-a i boje se“.

Izbori su provedeni a da nije bilo niti jednog prigovora i primjedbi na izborni proces. To je potvrdilo i Središnje izborno povjerenstvo. Pokazalo se da su sve priče o mogućim nepravilnostima, pa i pritiscima, bile potpuno netočne i u funkciji stvaranja negativne atmosfere nepovjerenja i nestabilnosti. I što je najvažnije, pokazalo se da se članovi HDZ-a ne boje. Njih više od 70 tisuća izašlo je na izbore i u potpuno transparentnom procesu birajući između čak 13 kandidata glasovalo za one koje podržavaju i koje žele na čelu stranke. HDZ je prvi put pravilima unutarstranačke kampanje regulirao i njezino financiranje te od svih kandidata tražio podnošenje financijskog izvješća. Svi su kandidati to učinili u propisanom roku.

Zanimljiva je i činjenica da je po svakom dobivenom glasu tim Andreja Plenkovića tijekom kampanje potrošio 21 lipu, dok je taj trošak kod tima Mire Kovača, što zbog manjeg broja dobivenih glasova što zbog više uloženi sredstava, bio trinaest puta veći (2 kune i 72 lipa).

Tijekom unutarstranačkih izbora bilo je poruka kako je broj potpisa potpore Plenkovićevu timu nerealan i odraz pritiska na članstvo, pa čak i da će izbori pokazati kako će Plenković dobiti manje glasova nego potpisa. S druge strane napominjalo se da su potpisi za ponuđenu alternativu autentični i sigurni glasači („Svatko tko je potpisao je i siguran glasač.“). Na kraju se pokazalo da je Andrej Plenković dobio 12.538 glasova više, a njegov protukandidat 949 glasova manje od prikupljenih potpisa, pa bi se tom logikom moglo reći da su pritisci, ako ih je bilo, dolazili s druge strane.

Aktualno: HDZ

Hrvatska demokratska zajednica opet na prvoj crti obrane

Andrej Plenković je sazvao članove predsjedništva stranke na sjednicu koja je održana 6. travnja 2020. u središnjici stranke. U drugom dijelu sjednice video-linkom su sudjelovali i županijski predsjednici. Bio je to, osim u međuvremenu održane elektronske sjednice, prvi takav sastanak nakon unutarstranačkih izbora koji su provedeni 15. ožujka.

Uredništvo

Najvažnija tema sastanka najvišeg stranačkog vodstva bila je bitka protiv koronavirusa, te gospodarskih i socijalnih posljedica ove pandemije. U trenutku održavanja sjednice podaci su govorili da imamo 1222 oboljela, 130 izliječenih i 16 građana koji su preminuli, a bili su zaraženi ovim virusom.

Predsjednik stranke iscrpno je informirao sve nazočne o provedbi stranačke politike preko aktivnosti Vlade u proteklih nekoliko tjedana. Vlada je imala četiri ključne zadaće: osigurati učinkovito djelovanje zdravstvenog i sigurnosnog sustava te primjenu svih mjera zaštite života i zdravlja građana, ekonomskim mjerama ublažiti posljedice krize na hrvatsko gospodarstvo, otvoreno s javnošću komunicirati o svim aspektima krize te u postojećim okolnostima djelovati na europskoj razini kao vlada zemlje predsjedateljice.

Svima nam je cilj zaštititi živote i zdravlje ljudi

Zdravstveno i sigurnosno naša je vlada djelovala odlučno, i mjerama i pravodobnom pripremljenošću i svime onime što u skladu s politikom Vlade poduzimaju i zdravstveni djelatnici i inspektori i policija, carinici... Svi oni svojim angažmanom održavaju koliko-toliko normalan život u ovim izvanrednim uvjetima. Ljudi su na izazove ove krize u najvećoj mjeri reagirali jako dobro, solidarno i odgovorno i tako pokazali da podržavaju ovaj odlučni pristup i da s nama dijele isti cilj: izaći iz ove situacije sa što manje žrtava i posljedica.

HDZ je na gospodarski udar reagirao jakim i izdašnim gospodarskim mjerama

Već prvi paket gospodarskih mjera jasno je naznačio put kojim će se kretati politika naše stranke i naše vlade. Radi se o politici snažne zaštite gospodarstva, posebice privatnog sektora, koji se prvi našao na udaru izmijenjenih gospodarskih okolnosti. Drugim paketom mjera, kojim su u biti osnažene sve mjere prvog vala, otklonjena je svaka sumnja i nepovjerenje u prave namjere Vlade i stranke koja iza nje stoji. Svojom jasnoćom i obimom mjere su nadmašile očekivanja i zatekle čak i najveće kritičare i to se osjetilo i u reakcijama javnosti.

Mjere su dobre zato što su brze, izdašne i fokusirane na radna mjesta i na novac, odnosno na likvidnost. Hrvatska demokratska zajednica preko politike Vlade je osigurala poslodavcima sredstva koja su im omogućila da zadrže radnike. Dapače, omogućeno im je da isplate sredstva koja im je transferirala Vlada za isplatu plaća te da povrh toga, ako mogu, također ulažu i u plaće i u nastavak gospodarskih aktivnosti. Od nas je u omjeru prema BDP-u više sredstava u ublažavanje posljedica ove krize uložila jedino Malta. I to je jedna od stvari kojima se HDZ, čija je politika stvorila uvjete da uopće imamo mogućnost na ovaj način i s ovim sredstvima reagirati, može ponositi. HDZ će i nadalje voditi računa o najugroženijim društvenim skupinama. Donosimo rješenja kojima će se zabraniti ovrhe nad novčanim sredstvima i deložacije, a naći ćemo još načina da izađemo ususret ljudima u ovako teškim okolnostima.

„Ono što zna vlada – zna i javnost“

Od samoga početka mandata ove vlade temeljni je princip bio otvorenost i transparentnost. Isti se model primjenjuje i u stranačkom radu, kojeg već više od tri godine karakterizira iznimna dinamika u komunikaciji na svim razinama. HDZ se odlučio na djelovanje u skladu s načelom „ono što zna vlada, zna i javnost“ i javnost je to honorirala. Stranka je, zahvaljujući takvom djelovanju, unatoč teškim posljedicama krize uspjela ne samo zadržati nego i povećati povjerenje građana. Na adekvatan je način u provedbu političkih odluka i sve operativne aktivnosti uključena struka, koja sjajno odrađuje svoj posao.

Primjer o kojem se priča, model koji će mnogima koristiti

Europska dimenzija političkog upravljanja ovom krizom je važna. Hrvatska od samoga početka na razini EU-a održava intenzivan politički dijalog i potiče na odgovorno postu-

panje prema ovoj krizi. U tome smo čitavo vrijeme na neki način bili i ispred drugih zemalja. Objektivno, kad gledamo situaciju u Italiji, Španjolskoj, Portugalu, da ne govorimo o nekim drugim zemljama, naša je situacija daleko bolja. Način kako se s krizom, u europskom kontekstu, nosi Hrvatska sigurno će ostati zabilježen kao primjer odgovorne i pravodobne reakcije na neočekivani i iznenadni udar nepredvidiva razvoja i vremena trajanja.

Hrvatska se potvrdila kao država koja ima sustav koji se može kvalitetno nositi s rizicima i ugrozama koje nosi suvremeno društvo. Ključ ovog uspješnog sustava je snažna i konsolidirana stranka, političko vodstvo koje određuje gospodarske i sigurnosne prioritete, vlada koja upravlja i svakodnevno daje smjernice djelovanja te operativni stožeri koji sa strukom koordiniraju mjere i njihovu provedbu.

Zagreb nećemo ostaviti – pobrinut ćemo se za kvalitetan model obnove!

Jedan od izazova je i situacija s razornim potresom u Zagrebu i okolici. Rješavanje posljedica ove „krize u krizi“ pristupit ćemo sustavno i odgovorno vodeći računa o svim njezinim aspektima. Prvi je sigurnosni aspekt i briga za sprečavanje nastanka sekundarnih žrtava, kojih zasada, osim pogibije u Domjanićevoj, nismo imali, a moglo ih je biti. Prema podacima vatrogasaca, policije, civilne zaštite i ostalih nadležnih službi, Zagreb je pretrpio puno veće štete nego što to trenutno možemo zamisliti. I mi ćemo morati naći načine financiranja oporavka Zagreba. HDZ će tu, preko Vlade, koja je nadležna za pripremu zakona i razradu akcijskog plana, imati ključnu ulogu.

Nećemo zaboraviti Hrvate izvan Hrvatske

Hrvatska demokratska zajednica i u ovim uvjetima, kao i uvijek kad je najteže, vodi računa i o Hrvatima izvan Hrvatske, kojima će pomoći u suočavanju s trenutnom krizom. Vodit ćemo računa i o svima onima koji su proteklih godina otišli u inozemstvo koristeći slobodu kretanja i nepostojanje radnih dozvola i kvota. Mnogi od njih će se zbog ove krize koja je već sada obustavila brojne ekonomske aktivnosti odlučiti na povratak. Napraviti ćemo program i pružiti ruku svim našim ljudima koji u ovim okolnostima izaberu Hrvatsku.

Prilika za transformaciju

HDZ će radi ostvarivanja ciljeva transformacije našeg gospodarskog sustava ubrzati brojne mjere, poput rješenja o samodostatnosti u poljoprivredi. Učinit ćemo sve da ovu krizu iskoristimo za ozbiljnu transformaciju ekonomije

je koja će morati biti brža nego što smo ikada mogli zamisliti i očekivati. Znamo koje su nam slabosti, znamo koja su rješenja, postoje ljudi i znanje u HDZ-u koji se mogu okupiti i napraviti taj potrebni iskorak koji podrazumijeva kratkoročne i dugoročne mjere za neizbježne strukturne promjene.

Pravo značenje stabilnosti o kojoj govorimo

U okolnostima koje po svojim karakteristikama i razmjerama predstavljaju najozbiljniju mirnodopsku krizu koju smo uopće mogli zamisliti institucionalno i politički država normalno funkcionira. Sve sastavnice državne vlasti djeluju u okviru svojih ustavnih i zakonskih ovlasti. Sva tijela državne vlasti ispunjavaju svoje zadaće i funkciju. Život je usporio, ali nije stao. Povjerenje u državu i njezine institucije nije poljuljano. Neovisno o sve nervoznom postupanju dijela oporbe, kohezija unutar hrvatskog društva je iznimno velika, baš kao i međusobna solidarnost. Hrvatski ljudi su još jednom pokazali da su najjači kad je najteže.

Spremni smo na dugu borbu

Glavna i temeljna ideja čitavog ovog mandata je bila osigurati ljudima u Hrvatskoj što bolji život. Mukotrpno izgrađivanje gospodarskih i socijalnih uvjeta za rast standarda učinilo nas je otpornijima na prvi udar ove krize, ali će svakako utjecati na promjenu trendova. Neizvjesnost oko dužine trajanja ove situacije zahtijeva od nas pripravnost i za mogućnost da ona potraje. Zato moramo pažljivo donositi odluke i ne upasti u zamku kratkoročnih rješenja bez razmišljanja o srednjoročnim i dugoročnim scenarijima.

U ovom trenutku HDZ je fokusiran na suzbijanje negativnih društveno-ekonomskih posljedica pandemije na zdravstvenu sigurnost građana. To je glavna i trenutno najbitnija linija našeg djelovanja. Do sada nismo ništa pogriješili, ali je puno nepoznanica zbog kojih moramo biti jako oprezni. Slike iz Italije, Španjolske i SAD-a, ali i brojnih drugih država najzornije pokazuju o kakvoj se opasnosti radi. Kombinacija mjera koje primjenjuje naša Vlada Hrvatsku je svrstala u sam vrh zemalja koje su se uspjele oduprijeti tom prvom valu. Komparativne analize na međunarodnoj razini to potvrđuju. Pobrinimo se da tako ostane.

Aktualno: Utemeljitelji

Radimo na jačanju spremnosti za trezveno suočavanje sa svim posljedicama krize

Predsjednicima županijskih odbora

Svima

Ur. br. 12/9-20/325
09. travnja 2020.

OKRUŽNICA BR. 1

Dragi prijatelji,

Hrvatska se od početka siječnja priprema za krizu, koja protekla dva mjeseca dominira našim životima. Kao i u svakoj krizi i u ovoj je prisutno puno neizvjesnosti, straha i zabrinutosti.

Naša zadaća je da koliko god je moguće utječemo na to da strah ne preraste u paniku, a zabrinutost u iracionalno ponašanje, pa i negiranje same opasnosti po zdravlje i živote ljudi.

Također, kao stranka koja ima odgovornost za državu, moramo djelovati vrlo pažljivo i ne dopustiti ni precjenjivanje ni podcjenjivanje svih aspekata i rizika ove situacije.

Sve oči su uprte u nositelje državne vlasti, Vladu i Sabor, te Stožer civilne zaštite. Ali pozornost je usmjerena i u prvom redu na HDZ, koji ima najveću odgovornost u ovim trenucima.

Stranka i sve sastavnice državne vlasti upravljaju naizgled neupravljivom krizom i pripremaju mjere za različite scenarije njezina razvoja, kako po pitanju obima tako i duljine njezina trajanja. To nije nimalo lagana zadaća, obzirom da u ovoj situaciji, kojom je zahvaćen čitav svijet, postoji puno nepoznanica na koje odgovore trenutno nemaju ni najpuceniji politički, gospodarski i stručni krugovi.

Osim zaštite zdravlja i života ljudi najvažnije je sačuvati gospodarstvo, koje je već sada pretrpjelo ogromne posljedice. Vlada je u ovome trenutku spriječila veliki val otpuštanja, zajamčila isplatu mirovina i najavila razgovore o mjerama koje će se odnositi na javni sektor. Svi su ministri dobili nalog da u svojim resorima zaustave sve troškove koji nisu u funkciji savladavanja trenutne situacije. Takvih će mjera biti još i Vlada će one sada primjenjuje modelirati i prilagođavati novim uvjetima.

Od nas se, kao političke stranke, očekuje da u ovim uvjetima radimo na tumačenju situacije i jačanju spremnosti na ozbiljno i trezveno suočavanje sa svim njezinim sadašnjim i budućim posljedicama.

To nije nimalo laka zadaća ne samo zbog uvjeta u kojima to treba činiti, koji su u mnogočemu ograničavajući, nego i zbog svih iracionalnosti koje su svojstvene ovakvim situacijama.

Stoga smo, uz suglasnost i na poticaj predsjednika, na razini operativnog vodstva naše zajednice odlučili, uz uobičajenu komunikaciju u kojoj svi sudjelujemo, uvesti i redovito komuniciranje putem okružnica, kojima ćemo na tjednoj bazi davati prijedloge za djelovanje u ovim izvanrednim uvjetima nepredvidivog trajanja i obima.

Slijedom navedenog od svih predsjednika naših županijskih organizacija očekujemo slijedeće:

1. U narednih tjedan dana u svim županijama koje to još nisu napravile, doći do adresa elektroničke pošte (mailova) svih dužnosnika naših županijskih organizacija i s istima upotpuniti našu bazu članstva.
2. Od danas intenzivirati rad na osiguravanju čim većeg broja mail adresa svih naših članova na lokalnoj razini, s ciljem da taj proces u potpunosti završimo u idućih mjesec dana.

3. U svakoj županijskoj organizaciji odrediti osobu, broj telefona i mail adresu radi zaprimanja svih informacija, upita i sugestija vezanih uz aktualnu situaciju. Imena tih osoba i njihove kontakte ćemo objaviti u idućem broju našeg newslettera.

4. Osigurati transmisiju svih relevantnih podataka prema članstvu i zainteresiranoj javnosti.

5. Pratiti situaciju na području svog djelovanja i reagirati na političke i zlonamjerne napade na sustav koji se bori sa krizom i na našu stranku koja ima odgovornost za očuvanje političke stabilnosti i funkcioniranje javnog i gospodarskog sustava u ovim teškim uvjetima.

Gordan Hanžek,
Glavni tajnik Zajednice Utemeljitelja HDZ-a „dr. Franjo Tuđman“

Kontaktirajte nas – mi smo tu zbog vas!

Svaka županijska organizacija Zajednice utemeljitelja „dr. Franjo Tuđman“ do trenutka zaključenja ovog broja odredila je osobu radi zaprimanja svih informacija, upita i sugestija vezanih uz aktualnu kriznu situaciju.

Kako smo do sada više puta istaknuli jasno, jasno je da se nalazimo u situaciji koja zahtijeva operativan angažman jednog većeg broja ljudi u praćenju svih sigurnosnih, socijalno-ekonomskih i političkih aspekata ove krize.

Važno je da u svezi ove situacije što veći broj dužnosnika stranke, pa tako i naše Zajednice, bude proaktivan u objašnjavanju naše politike i složenih okolnosti u kojoj se političko djelovanje trenutno odvija. To se podjednako odnosi kako na organizacijske aspekte našeg djelovanja tako i na potrebu javnog zastupa-

nja HDZ-ove politike. Pri tome treba voditi računa da smo nakon unutarstranačkih izbora ponovo prva stranka u Hrvatskoj. To u posljednjih dvadeset godina, na kraju četvrte godine mandata, nije nikome pošlo za rukom. Zbog toga će se sasvim sigurno, na politiku HDZ-a u razdoblju koje je pred nama krenuti još agresivnije. Poglavitito će se to činiti sa pozicija SDP-a i s njima povezanih struktura. Naravno da će i svi drugi tražiti svoju priliku i nastojati, kroz napade na HDZ, otvoriti prostor za svoje političko djelovanje. Takve nam okolnosti ne dopuštaju da javno zauzimanje za našu politiku stavimo po strani i da ovo ključno razdoblje suočavanja sa aktualnom krizom provedemo u „političkoj karanteni“.

Cilj nam je držati otvorena linije komunikacije u svrhu razmjene svih relevantnih informacija koje i našoj Zajednici i stranci mogu pomoći u boljem razumijevanju posljedica epidemije te njezinog utjecaja na naš uobičajeni način života. U ovom broju objavljujemo imena, brojeve telefona i e-mail adrese tih osoba. Slobodno im se obratite.

Vukovarsko-srijemska, Ilija Cota,
099 6396436, cotailija@yahoo.com

Osječko-baranjska, Vencel Čuljak,
091 5109117, culjakvencel@gmail.com

Požeško-slavonska, Vladimir Engelman,
091 6021524, zkkpozega1@gmail.com

Brodsko-posavska, Tomislav Teskera,
099 3470025, tomislavteskera1@gmail.com

Virovitičko-podravska, Marko Teskera,
098 752914, ateskera@net.hr

Bjelovarsko-bilogorska, Ante Brkljačić,
091 4035871, brkljacica@gmail.com

Međimurska, Mladen Križaić,
099 3241445, mkrizaic@noviferomont.hr

Varaždinska, Anđelko Mihaljčić,
098 305921, andjelko.mihalic@gmail.com

Krapinsko-zagorska, Stjepan Sokolić,
099 3962140, sokolic1961@gmail.com

Zagrebačka, Damir Sesvečan,
098 415249, damir.sesvecan@hdz.hr

Grad Zagreb, Radoslav Dumančić,
098 227509, radoslav.dumancic@gmail.com

Sisačko-moslavačka, Željko Krapljan,
099 3470025, zkrapljan@gmail.com

Karlovačka, Ivan Udbinac
099 260 2020, ivan.udbinac@gmail.com

Istarska, Janko Žužić,
098 616505, janko.zuzic1@pu.t-com.hr

Primorsko-goranska, Franko Bako,
092 3456128, fbako48@gmail.com

Ličko-senjska, Ernest Petry,
098 9083757, petry.ernest@gmail.com

Zadarska, Stanko Batur, 099 3111349, stankobatur5@gmail.com

Šibensko-kninska, Ivica Bratić,
098 9062489, ivicabratic57@gmail.com

Splitsko-dalmatinska, Alen Gojak,
092 3694008, alengojak@gmail.com

Dubrovačko-neretvanska, Živko Šunjić,
091 6200602, zile11@vip.hr

Koprivničko-križevačka, Ivan Hodalić,
098 406474, ivan.hodalic.picok@gmail.com

Aktualno: Zagreb

Kriza u krizi: potres u zagrebu

Rano ujutro u nedjelju 22. ožujka 2020. godine, u trenutku snažnog razbuktavanja krize izazvane pandemijom COVID-19, Zagreb i njegovu okolicu pogodio je potres magnitude 5,4 po Richteru. Od njega je razorniji bio tek onaj snage 6,3 po Richteru koji je glavni grad Hrvatske zadesio 9. studenog 1880. godine.

Gordan Hanžek

Nakon potresa 1880. godine, prije 140 godina, razvila se velika polemika o pristupu obnovi grada. Zaštita spomenika kulture, tad mlada grana u povijesti umjetnosti, razvila se u dva smjera. Jedan je pristup tražio rekonstrukcijsko-stilsku obnovu i restauraciju, dok je drugi tražio čvrstu konzervaciju pod krilaticom „Konservieren, nicht restaurieren“ (konzervirati, ne restaurirati) i primijenjen je na zdanjima kao što je crkva sv. Katarine.

Unatoč različitim pristupima sanaciji štete nakon novog potresa pojavile su se na svim objektima bez obzira na način obnove iako razvidno manje na objektima s provedenom konzervacijom.

Danas se u započetim raspravama kojim putem krenuti u obnovu Zagreba također postavljaju slična pitanja. Treba li se grad stilski obnoviti i rekonstruirati? Konzervirati? Ili modernističkim arhitektonskim zahvatima preko adaptacija ili interpolacija izmijeniti? Što na to kaže konzervatorska struka? Ona kaže da puka restauracija bez konzervatorskih postupaka učvršćenja građevina i zaštite spomenika nije prihvatljivo rješenje. Takva vrsta obnove bila bi tek pukom ljupko uređivanje fasada bez suštinskog ulaska u stvarnu obnovu.

Nakon ovog potresa uistinu nije teško uputiti na promašenost izbjegavanja stvarne obnove umjesto pukog face-liftinga pojedinih pročelja. Posljednjih godina obnavljane zgrade teško su stradale i u osnovi nisu prošle puno bolje od onih koje su nedavno navodno dovedene u red. Naravno, bilo bi puno bolje da se struku više uvažavalo u razdoblju prije potresa. No kako i s kojim naučenim lekcijama plaćenima, nažalost, ne samo ogromnom materijalnom štetom nego i ljudskim životima dalje?

Snažan potres, blizina epicentra, kvaliteta gradnje...

Možda su gradski oci trebali imati više sluha, možda je struka trebala biti glasnija i određivati, možda su stanari trebali biti izdašniji sa

svojim vlastitim pričuvama i zahtjevniji prema gradskim službama, možda je trebalo privatne objekte na vrijeme osigurati od ovakvih nepogoda, možda je gradskim novcem za ove namjene trebalo smislenije upravljati...

Razloge stradanja Zagreba nalazimo u tri faktora. Prvi je udaljenost od epicentra. To što je epicentar u ovom slučaju bio na 10 km dubine u Markuševcu, a epicentar nije u jednoj točki već se protezao duž ploha sudara od Markuševca prema centru Zagreba, značajno je utjecalo na razmjere stradanja. Drugi faktor je kvaliteta gradnje. Sve zgrade koje su armiranobetonske konstrukcije su puno bolje izdržale potres nego stari dio grada i naselja u neposrednoj zoni potresa. Tamo su i višestambene i obiteljske kuće i javni objekti gotovo isključivo građeni od cigle. Upravo tako građeni objekti su pretrpjeli najviše oštećenja, na što je građevinska struka i upućivala prije potresa. Fokusiranje na saniranje pročelja bez ojačavanja konstrukcija, uz upitnu kvalitetu dogradnji i nadogradnji može se podvesti pod odgovornost grada i samih graditelja.

Visoki i masivni dimnjaci – Ahilova peta starih zgrada

Nekada se plaćao porez prema broju dimnjaka. Danas se prema njihovu stanju mjere razmjeri oštećenja na ostalim dijelovima zgrada. Upravo su dimnjaci prouzročili najveća oštećenja na kućama. Kod potresa srednje razine najčešće stradavaju slabije učvršćeni elementi zgrada. Visoki i masivni dimnjaci kao civilizacijsko i tehnološko naslijeđe iz vremena kad su se stanovi grijali individualno kalijevim pećima i kaminima pokazali su se vrlo opasni. To se pokazalo i nakon nedavnog potresa u Zagrebu.

U 21. stoljeću tehnologija zagrijavanja prostora za stanovanje i rad pruža puno efikasnija i energetska učinkovitija rješenja kod kojih dimnovodni kanali, a ujedno i dimnjaci, ne moraju biti više toliko masivni i samim time opasni.

Lakonsko zanemarivanje struke pri izvođenju mnogih radova

Problem nije isključivo u pogrešnom financiranju i izvođenju sanacije, već i u izdavanju dozvola za izvođenje radova, ili – što je još gore – njihovu izvođenju bez dozvola. U oba slučaja često nisu poštovane osnovne stručne uzance zidanih konstrukcija. Pregradni zidovi su sastavni dio nosive konstrukcije. Gustoća zidova u zidanim konstrukcijama osigurava stabilnost na horizontalne sile, a potresno opterećenje je upravo dominantna horizontalna sila.

Neplanskim i lakonskim rušenjima u samim stanovima, a poglavito poslovnim prostorima u prizemljima, iznimno je seizmički oslabljena nosivost cijele građevine, što je pogodovalo oštećenjima.

Kvaliteta tla kao zadani faktor

Treći faktor je faktor kvalitete tla. Upravo je na primjeru centra grada Zagreba vidljiva ovisnost oštećenja o sastavu temeljnog tla. Centar Zagreba izgrađen je naplavnom području potoka Medveščak, gdje se tisućama godina taložio nestabilan nanos glinovitog tla s Medvednice. To je povećalo amplifikacije potresa, a time i razornost njegova djelovanja na građevine.

Na slici se jasno vidi zona pojačanog djelovanja potresa u centru Zagreba u crvenoj zoni nanosa potoka Medveščak.

Sanacija šteta u uvjetima ozbiljnog pada gospodarskih aktivnosti

Iskustva iz kojih moramo puno toga naučiti su potresi u Italiji, Grčkoj i Španjolskoj, koje je od 2002. godine do danas zadesio cijeli niz razornih potresa. Više stotina milijuna eura isplaćeno je zadnjih 15 godina iz zajedničkog europskog proračuna kako bi se uklonile

posljedice potresa, nadoknadile štete, obnovile privatne i javne zgrade, sačuvala kulturna baština i život barem pokušao vratiti u normalu. Europski milijuni pomogli su prije svega Italiji, koja je proživjela mnogo razornih potresa, ali i Grčkoj i Španjolskoj. Upravo su njihova iskustva iznimno važna i za Hrvatsku.

Kako bi se sanirale posljedice snažnog potresa koji je prošle nedjelje pogodio Zagreb i okolicu izazvavši ogromne štete u širem centru glavnog grada, neće biti ni približno dovoljan novac iz gradskog, pa ni državnog proračuna. To ne bi bilo moguće ni da nema ove krize uzrokovane COVID-19 ni dramatičnih posljedica te krize na gospodarstvo i državni proračun.

Pred nama su zakonodavne dopune koje trebaju osigurati potreban realan i održiv okvir u kojem će se kretati buduće aktivnosti oko obnove.

Važno je ispravno postaviti zakonski okvir

Potpuno je jasno da su pred nama zakonodavne dopune koje trebaju osigurati potreban realan i održiv okvir u kojem će se kretati buduće aktivnosti oko obnove. Njih je nagovijestio predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković najavivši donošenje Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Zagreba i okolice.

Uz samo donošenje Zakona od iznimne je važnosti i donošenje cijelog niza provedbenih dokumenata i formiranja stručnih tijela zaduženih za provedbu tog i građevinski i financijski zahtjevnog projekta. Spomenuli smo međunarodna iskustva, ali ne treba zaboraviti da Hrvatska ima itekako korisno iskustvo vlastite vrlo uspješne obnove nakon Domovinskog rata, kao i ljude koji su ne samo uspješno provodili nego i kreirali tadašnji model.

Donatorska konferencija u uvjetima korone?

Vlada Republike Hrvatske razmatra i druge opcije za financiranje obnove potresom razrušenog zagrebačkog šireg centra. Napomenimo da svaka osma zgrada više nije pogodna za život, a pogođene su i mnoge građevine javne namjene.

Među opcijama za pomoć Zagrebu i okolicu u sanaciji posljedica potresa razmatrat će se, osim sredstava državnog i gradskog proračuna, i korištenje sredstava iz europskog proračuna.

Iskustvo drugih članica EU-a pokazuje da je potrebno pripremiti i organizirati donatorsku konferenciju. Najbolji primjer je nedavna konferencija za pomoć Albaniji. Potres je Albaniju pogodio 26. studenog 2019. godine, s epicentrom u području Drača. U tom potresu magnitude 6,4 po Richteru smrtno je stradala 51 osoba, 17 tisuća ljudi je ostalo bez domova, a ukupna šteta procijenjena je na 985 milijuna eura. Donatorska konferencija sa stotinjak donatora održana je sredinom veljače 2020. godine. Na njoj je prikupljeno ukupno 1,15 milijarda eura. Hrvatska je donirala milijun eura.

Zemlje članice EU-a koje su u zadnja dva desetljeća bile pogođene potresima često su pomoć tražile i dobile iz zajedničkog europskog proračuna.

Prvi korak za traženje pomoći je izrada cjelovite studije procjene nastale štete, u čemu će izrada Zakona i formiranje tijela za provedbu projekta biti od presudne važnosti.

Među opcijama za pomoć Zagrebu i okolicu u sanaciji posljedica potresa razmatrat će se, osim sredstava državnog i gradskog proračuna, i korištenje sredstava iz europskog proračuna.

Proračuni pod pritiskom

U ovom trenutku proračun EU-a, baš kao i proračuni svih država članica, pod pritiskom je globalne krize izazvane pandemijom COVID-19. I bez tog pritiska teško bi bilo precizno predvidjeti iznos koji bi Hrvatskoj mogao biti na raspolaganju iz proračuna EU-a.

Moguće je jedino pozvati se na iskustva Italije, Grčke i Španjolske koja se doduše dosta razlikuju jer svota ovisi o posljedicama potresa. Novac je dolazio iz Fonda solidarnosti EU-a uspostavljenog 2002. godine radi pomoći regijama pogođenim prirodnim katastrofama. Prema posljednjim statističkim podacima iz tog je fonda dosada zbog potresa pomoć isplaćivana devet puta.

Iznosi su značajno varirali, od simboličnih milijun i pol eura do rekordne svote od gotovo 1,2 milijarde eura izdvojene 2017. godine za pomoć Italiji. Tu je zemlju od kolovoza 2016. do siječnja 2017. pogodilo nekoliko razornih potresa magnitude 5,9 do 6,5 po Richteru. Stradala su velika područja u središnjoj Italiji, šteta se zbrajala u milijardama eura, a tamošnja je vlada zatražila pomoć Bruxellesa. Sredstva su bila namijenjena financiranju privremenog smještaja za ljude koji su ostali bez svojih kuća, popravak uništene infrastrukture, naročito cesta, ali i za obnovu javnih zgrada te spomeničke baštine.

Za provedbu projekta odobrenja ove pomoći trebalo je nekoliko mjeseci, no Italija je od Europske komisije zatražila isplatu preduma, koji je odobren krajem studenog 2016. godine u iznosu od 300 milijuna eura za premošćivanje prvih problema u provedbi sanacije i smještaju ugroženih građana.

Nakon prvih potresa 2016. godine talijanska vlada je donijela poseban zakon radi sanacije razorenih područja te gospodarskog oporavka. Za prvu fazu rekonstrukcije odmah je na raspolaganje stavljeno 300 milijuna eura, što je, naravno, bila kap u moru u odnosu na ukupne štete, ali se vlada obvezala na pomoć u financiranju šteta u ukupnom iznosu od 4,5 milijarde eura.

Nesnalaženje zagrebačkog gradonačelnika

Sukladno dostupnim podacima milijarda eura je bila namijenjena obnovi javnih zgrada, a dio osiguranih sredstava u iznosu od 3,5 milijarde obnovi privatnih stambenih i poslovnih objekata.

Ovo je bitno različito od pristupa zagrebačkog gradonačelnika. On je, pozivajući se na Zakon o sanaciji objekata od elementarnih nepogoda, koji Vlada smatra nedostatnim, problem obnove u Zagrebu sveo na dovođenje u red javnih zgrada. Svima ostalima je poručio da, ako su pretrpjeli štetu od 60 posto ili više, mogu računati tek na odobravanje pomoći u iznosu do pet posto vrijednosti nastale štete.

Nadalje, talijanski model obnove predvidio je da će u 62 pogođena grada odnosno općine građani imati pravo do sto posto nadoknade gubitaka na svojim domovima, pa čak i u tzv. „drugim kućama“. U mjestima izvan tog popisa naknada je bila manja, iznosila je do 50 posto vrijednosti obnove. Takva je odluka o deseterostruko višem postotku naknade od one o kojoj govori prvi čovjek razrušenog Zagreba, objašnjena željom da se napori i sredstva rekonstrukcije usmjere na povijesna središta, izazvala nezadovoljstvo lokalnog stanovništva.

Ispit za svladavanje zamršene birokracije

Iskustva Italije i Španjolske vrijedno su iskustvo i za sanaciju Zagreba i okolice, ne samo kad su u pitanju sredstva potrebna za sanaciju ili izvori iz kojih Hrvatska ima mogućnost zatražiti sredstva.

Upozoravajuća lekcija je i ona o neučinkovitoj birokraciji i zamršanim birokratskim procedurama koje često ubiju početni zamah i pokušaj da se život što prije vrati u normalu. U španjolskoj Lorci, gradu koji je doživio potres 2011. godine, tri je godine kasnije bilo obnovljeno manje od pet posto domova. U potresu je kuće izgubilo 1164 obitelji, a kad su španjol-

ski mediji izvjestili o situaciji tri godine kasnije, 2014. godine, samo je 50-ak obitelji uselilo u nove domove.

Jednako opominjuće zvuče i medijska izvješća o talijanskim gradovima pogođenima potresima, u kojima i po dvije godine nakon katastrofe obnova jedva da je i počela, za što su stanovnici uglavnom krivili spore birokratske procedure. U listopadu 2018. godine, dvije godine nakon potresa, Deutsche Welle je izvjestio o mjestu u središnjoj Italiji koje je još uvijek bilo okovano ruševinama. U travnju 2019. godine britanski Guardian objavio je priču o talijanskom gradu Aquili, koji je 9. travnja 2009. pogodio potres magnitude 6,3 po Richteru. Panoromom tog grada deset godina nakon potresa još su uvijek dominirale dizalice, a ljudi živjeli kraj prašnjavih cesta i uz zgrade opasane skelama.

Naučene lekcije

Hrvatska na čelu s vladom Hrvatske demokratske zajednice ima iskustva u projektima obnove. Treba se podsjetiti na projekt obnove objekata oštećenih u Domovinskom ratu. Radi realizacije projekta tad je na prijedlog Vlade i prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana iznjedren poznati Zakon o obnovi. Zakon je jednoglasno usvojio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici 15. ožujka 1996. godine.

Provedbom Zakona o obnovi testirana je, dokazana i afirmirana ideja, koncepcija, organizacija i izvedba obnove preko 100.000 razorenih kuća i zgrada I. – VI. stupnja oštećenja, preko 100 škola, više od 20 sakralnih objekata, brojni objekti komunalne i socijalne infrastrukture, s tim da je daleko najveći broj obnovljen u razdoblju 1995. – 2000. godine. Izrada nacrtu novog Zakona o obnovi od potresa ključan je trenutak za zahtjevnu obnovu koja je pred nama. A organizacija modela obnove ponovno stoji pred vladom koju vodi HDZ. Iskoristimo pozitivna iskustva iz razdoblja sličnih ako ne i većih izazova.

Aktualno: Utemeljitelji

Zajednica utemeljitelja HDZ-a 'dr. Franjo Tuđman': Pokažimo odgovornost i zajedništvo

Objavljeno 1 week prije na 03/04/2020
Objavio Ivan A

KAPULICA ODGOVARA NA PROZIVKE
Neprihvatljivo je optuživati Vladu, a time i HDZ da u ovoj krizi žele politički profitirati

Mario Kapulica: Pokažimo odgovornost i zajedništvo kako bi nakon krize naše ponašanje dobilo zadovoljavajuću ocjenu

Iz osjećaja odgovornosti prema svima koji podnose težak teret krize u kojoj se, baš kao i sve druge zemlje našla i naša domovina, pozivamo na nužno potrebnu odgovornost. To podrazumijeva zajedništvo oko napora koje kao društvo ulažemo kako bi zaštitili zdravlje i živote ljudi te ublažili posljedice ove krize na naše gospodarstvo, stoji u priopćenju Zajednice utemeljitelja HDZ-a 'dr. Franjo Tuđman'.

Kapulica: Neprihvatljivo je ovu krizu stavljati u politički kontekst

Zajedništvo je jedini put

Pokažimo odgovornost i zajedništvo kako bi nakon krize naše ponašanje dobilo zadovoljavajuću ocjenu.

Zajednica utemeljitelja oglašila se priopćenjem u kojem je pozvala sve aktere hrvatske političke scene na odgovorno ponašanje tijekom aktualne krize situacije. Posebno odgovorni moramo biti mi HDZ-ovci. Linija oporbenog političkog djelovanja je sasvim razvidna.

U prvom koraku oporba je išla za time da se prikaže kako stožer, za koji je jasno da operativno i u stručnom smislu slijedi Vladine odluke i djeluje u okviru politike Vlade, zapravo djeluje izvan tog konteksta, pa i nasuprot njemu. U drugom se koraku nastojao nametnuti rezon po kojem je sve što je dobro zaslug „stručnjaka“, a sve što je loše - krivnja HDZ-a. Trenutno se oporba vraća na početne postavke pa sve prebacuje na vladu tako da, ako bude bilo što loše, mogu sve prebaciti na HDZ.

Paralelno s ovim procesom stvara se jedan val podgrijavanja nerealnih očekivanja, u kojima prednjači SDP. U vrijeme dok je naša

stranka i Vlada, svjesna opasnosti globalne pandemije, pripremala državu za djelovanje u otežanim uvjetima, SDP je tražio hitno sazivanje izbora i lamentirao o većim plaćama i mirovinama. Realnost trenutne gospodarske situacije i smanjivanja mogućnosti državnog proračuna u tome ih nisu nimalo omeli. Nastavljaju sa iznošenjem potpuno nerealnih prijedloga za čije ispunjavanje ne bi bio dovoljan ni proračun koji je planiran prije ove krize, nastojeći to prikazati kao dokaz svoje „socijalne osjetljivosti“. Optika HDZ-a je drugačija. Naš pogled i pogled oporbe nije identičan. Naprotiv! Odgovorno pratimo utjecaj ove krize na gospodarstvo i prihode državnog proračuna i pripremamo se za razdoblje ponovnog pokretanja gospodarskih aktivnosti.

Zajednica utemeljitelja HDZ-a „dr. Franjo Tuđman“ iz osjećaja odgovornosti prema svima koji podnose težak teret krize u kojoj se, baš kao i sve druge zemlje našla i naša domovina, poziva na nužno potrebnu odgovornost. To podrazumijeva zajedništvo oko napora koje kao društvo ulažemo kako bi zaštitili zdravlje i živote ljudi, te ublažili posljedice ove krize na naše gospodarstvo.

Zbog toga je neprihvatljivo ovu krizu, koju nitko u Hrvatskoj nije izazvao niti bilo koji

način uzrokovao, stavljati u neprihvatljiv politički kontekst, optužujući Vladu, a time i HDZ, da na njoj žele politički profitirati. Takvo neodgovorno lamentiranje mogu si dopustiti samo oni koji su nesvjesni dubine ove krize i zahtjevnosti vremena koje je pred nama, omalovažavajući sve istinske napore da iz ove situacije izađemo sa što manje žrtava.

Zbog toga Zajednica utemeljitelja, svjesna da će razvojem krize rasti broj neodgovornih i zlonamjernih pojedinaca, ali i onih koji u strahu od neizvjesnosti gube živce i traže sve i odmah, poziva sve dobronamjerne ljude da zadrže prisebnost, ne podliježu iracionalnim pozivima na ignoriranje zdravstvenih rizika i širenju panike. Vodimo računa da upravljanje krizom ovakvih razmjera nije jednostavan posao, da nitko ne može predvidjeti duljinu njenog trajanja i da su sredstva s kojima država raspolaže limitirana.

Stoga pozivamo sve, neovisno u kojoj se ulozi nalaze i neovisno pripadaju li javnim ili privatnom sektoru, na razboritost i ponašanje koje će nam omogućiti da sačuvamo supstancu koja će nam, kada zdravstvena kriza završi, omogućiti nastavak gospodarskih aktivnosti.

Od onih koji su nas, kada je naša Vlada gospodarske i financijske teme tretirala kao

prvorazredna pitanja, napadali ideološkim floskulama i predbacivali nam izmišljeno „ideološko zastranjivanje“, ne očekujemo da u ovoj krizi budu konstruktivni ni prema Vladi ni prema HDZ-u. Ali moramo ih pozvati da makar u ovim teškim okolnostima neutemeljenim kritikama prestanu nanositi štetu čitavom društvu.

Apeliramo na sve da se suzdrže od pamfletističkog pristupa ozbiljnim temama. Pozivamo sve aktere na političkoj i društvenoj sceni da se klone nerazumnog pretjerivanja i pokušaju biti odgovorni prema sebi, svojim obiteljima i čitavom društvu.

Pobrinimo se da na kraju svega, kad utihnu zasljepljujuće strasti i isključivost sudionika, naše ponašanje u vrijeme ove krize dobije zadovoljavajuću ocjenu.

Mario Kapulica
Predsjednik Zajednice Utemeljitelja HDZ-a „dr. Franjo Tuđman“

HDZ izbori:

Samo ovakav HDZ sprječava povratak ljevice na vlast

U našoj stranci postoji kontinuitet nastojanja da se njezina pozicija „redefinira” u odnosu na ostale političke aktere koji u određenim situacijama i sami pokušavaju na to utjecati, tražeći za to i saveznike unutar samog HDZ-a.

Sam Tuđman nije bez napora čvrsto držao HDZ na poziciji desnog centra, stalno uvjeravajući članstvo da je to u interesu Hrvatske. Nije dakle problem u „pomicanju”. Problem je u tome kakve bi promjene u političkoj tektonici time nastale.

Protiv etabliranih stranaka

Kada je riječ krajnjem spektru treba uzeti u obzir nekoliko stvari. Prvo, da u tom dijelu biračkog tijela vlada logika okupljanja djelomičnog ili čak potpunog uskraćivanja bilo kakve potpore etabliranim strankama. Što je uži prostor za djelovanje krajnjih stranaka to će razina tog otklona biti veća. Kao drugo, novi društveni pokreti, zeleni, radikalno lijevi i radikalno desni, u principu odbacuju stranačke sustave, pa ih stoga teško mogu izgraditi. Logika stranačkog funkcioniranja postaje problem onog trenutka kada se krene u izgradnju stranačke strukture. To je donekle i logič-

no, jer su središnja točka okupljanja upravo pojedinci koji plijene svojom samouvjerenošću i beskompromisnošću, ali se upravo zbog toga teško ili nikako mogu uklopiti u širu organizaciju čija pravila treba poštivati i provoditi zaključke mjerodavnih tijela. U odbijanju bilo kakvog autoriteta, pa čak i onog koji se nalazi na istim političkim stajalištima, leži i uzrok brojnih raskola i usitnjenosti u tom dijelu političkog spektra.

Svjetonazorski rat protiv demokratskih struktura

Osim što sužavanjem politike etablirane stranke gube svoj glasački potencijal, takva bi politika dovela i do veće fragmentiranosti političkog sustava. Važno je znati da fragmentiranost sustava ne povećava koalicijski nego ucjenjivački potencijal malih stranaka, koje se pozivaju na mase i volju naroda, ali nisu demokratski strukturirane i ne dopuštaju masama sudjelovanje u kreiranju stranačke politike. Male stranke, osim potpunog nedostatka bilo kakvog demokratskog unutarnjeg života, krasi i jednodržajnost njihovih političkih programa. Apsurdno je prozivati

velike stranke za nedostatak unutarstranačke demokracije a u nazive svojih stranaka dopisivati imena svojih lidera. Apsurdno je i prozivati velike stranke da su se odrekle vlastite tradicije a istovremeno se, jer nemate svoje, pozivati na njihovu tradiciju.

Insistiranje na sukobu kao osnovi za rast

Stranke na krajnjem političkom centru po logici stvari, zato i jesu tamo pozicionirane, žive od suprotstavljanja i potenciranja sukoba i često se ograničavaju na mali broj tema i područja s kojima se bave. Što je društvena i gospodarska situacija nestabilnija njihova agresivna politika više dolazi do izražaja čak i u slučajevima kada na otvorena pitanja ne nudi nikakva rješenja. Nesposobnost za stratešku fleksibilnost dovodi u pitanje volju i mogućnost za suradnju. Stvaranje politike na makar minimalnom konsenzusu za njih je najčešće izdaja same biti njihova okupljanja, što je ujedno i razlog česte nemogućnosti prelaska izbornog praga. Ulaskom HDZ-a u taj prostor samo bi dodatno radikalizirao političku scenu, i odgodio njihovo nužno privikavanje

na suradnju i građenje potrebne sposobnosti za koaliranje.

Desni centar kao idealna pozicija za razvoj države

Za demokratsku državu kakva je Hrvatska, sa svim njenim povijesnim iskustvom i naslijeđem, nakon trideset godina višestranačja, već je nebrojeno puta dokazano kako je najprirodnija ona pozicija HDZ-a na kojoj je stranku osnovao i ne bez napora održavao njen utemeljitelj i prvi predsjednik dr. Franjo Tuđman. Ona osigurava ne samo jasnu ideološku prepoznatljivost nego i široku ideološku prihvatljivost, te vođenje svrsishodne, konkretne politike koja je u stanju nalaziti praktična rješenja aktualnih pitanja na svim razinama (nacionalna, europska, lokalna...) i u svim sektorima. HDZ iza sebe ima masovnu organizaciju koja može pobjeđivati, kako svoje oponente s ljevice, tako i model „labavih saveza” koji neki žele suprotstaviti konceptu snažnih i organiziranih stranaka. I taj eksperiment smo vidjeli, a isti je propao sam od sebe, kao i zabluda o „prirodnom savezništvu” s nestabilnim, prevrtljivim i potpuno neprofiliranim partnerima.

Pet ključnih posljedica napuštanja pozicije desnog centra:

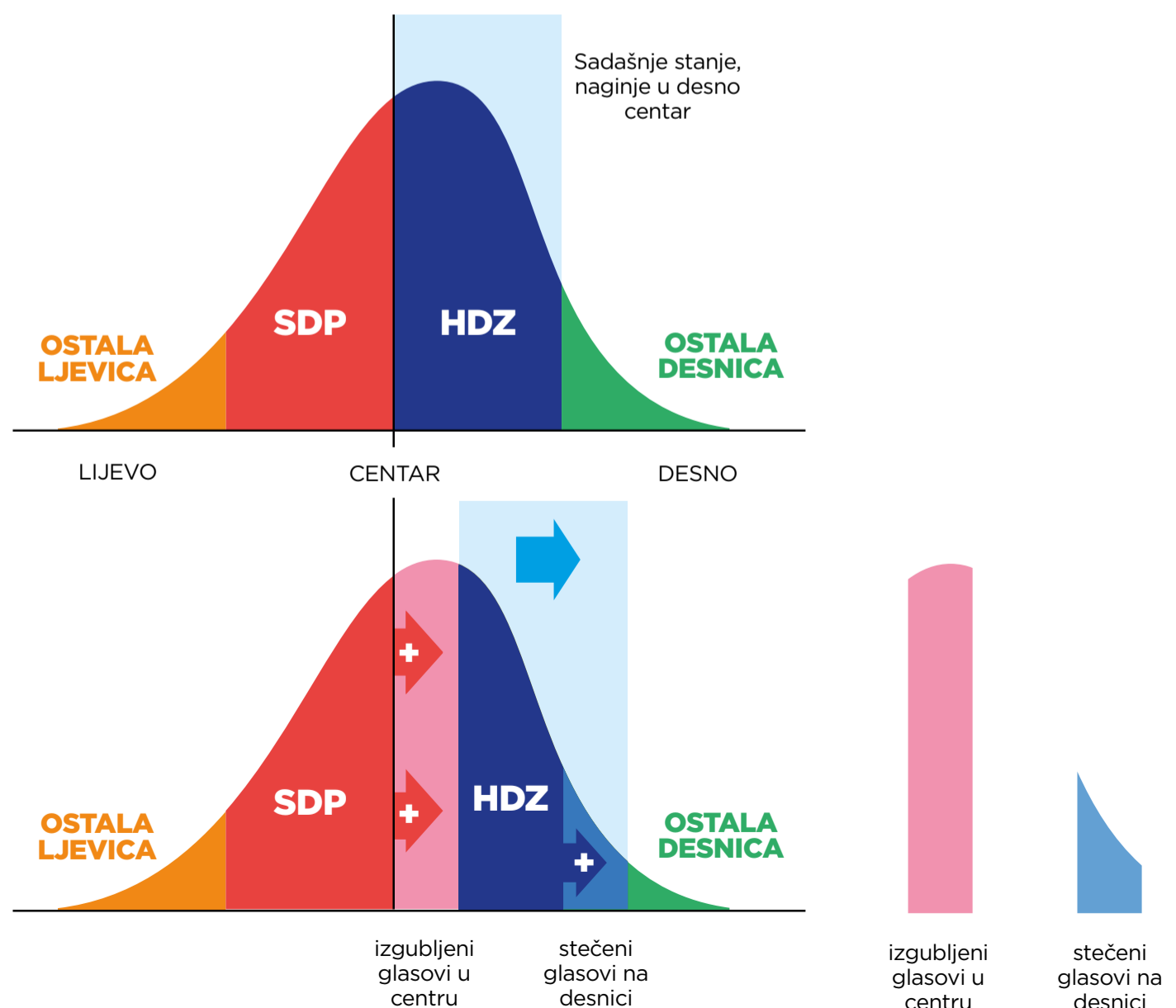
- 1** HDZ gubi rubni dio desnog centra u kojem se nalazi najveći broj glasača
- 2** Potencijal za pobjedu na izborima se smanjuje
- 3** Stranke desnice dolaze u situaciju da ne pređu izborni prag
- 4** Koalicijski potencijal HDZ-a je narušen zbog uništenja ostale desne opcije
- 5** HDZ prepušta prazan prostor u centru ljevim strankama

Grafikon prikazuje stanje **biračkog tijela**. Površina ispod krivulje predstavlja broj birača, koji je najveći oko centra a pada prema krajevima političkog spektra. Krivulja je blizu Gussovoj ili normalnoj raspodjeli, pri čemu je težište malo pomaknuto udesno. (što je razvidno i iz činjenice da je HDZ dobio devet, a SDP dva izborna ciklusa od njih ukupno 11).

HDZ je tradicionalno pozicioniran u desnom centru i pokriva birače čije se preferencije kreću od centra pa do desnice. Tih birača je ujedno i najviše, i HDZ redovno (kao pojedinačna stranka) osvaja najveći broj glasova (čak je i na izborima 2000. bio pojedinačno najjača stranka). Tako pozicioniran HDZ ostavlja dovoljno prostora srodnim strankama na desnici da pređu prag i uđu u Sabor.

Ovaj grafikon prikazuje situaciju u slučaju pomicanja HDZ-a udesno. Ukoliko bi HDZ promijenio politiku i zaoštrio retoriku te se pomaknuo na poziciju čiste desnice, ostavio bi desni centar praznim te „usisao” birače desnice.

Takav manevar bi doveo do otuđivanja birača desnog centra od HDZ-a, njihovog apstiniranja na izborima i omogućio SDP-u ulazak u prazan prostor desnog centra (pogotovo s operetnim nacionalistom Miilanovićem kao predsjednikom države). Istovremeno bi doveo srodne desne stranke u situaciju da u većini izbornih jedinica ne prelaze izborni prag od 5%. Osim što bi u tom slučaju desni glasovi bili „bačeni u vjetar”, HDZ-ov koalicijski potencijal bio bi ograničen jer prirodni partneri ne bi ni ušli u Sabor.

Gospodarstvo i ekonomija:

COVID-19, ekonomija i diletantizam

Zahtjevi i ucjene sindikalnih vođa – škola za život.

Uredništvo

Malo je datuma koji svojom važnošću obilježe desetljeća, a da ostanu potpuno nezapamćeni. Jedan od takvih datuma je i 25. 2. 2020., dan kad je zabilježen prvi slučaj zaraze virusom SARS-CoV-2 u Hrvatskoj. Pandemija virusa SARS-CoV-2 i COVID-19, bolesti koju virus izaziva, donijela je globalne tektonske promijene i svijet kakav poznajemo više nikad neće biti isti.

Mnoge će se stvari preispitivati. Dosada smo imali situaciju gdje biljka ili životinja iz susjednih zemalja mora ići u karantenu kad ulazi u zemlju (ili u EU općenito), dok istovremeno ljudi koji dolaze ili se vraćaju iz zemalja koje su 10.000 kilometara daleko i potpuno drukčijih prehrambenih i higijenskih navika ulaze u zemlju npr. bez elementarnih epidemioloških mjera: ispunjavanja upitnika, mjerenja temperature ili bilo kakve druge provjere.

Činjenica je da su EU, SAD, Zapad općenito ovisni o dalekoistočnoj proizvodnji niza proizvoda strateške važnosti, od zaštitne opreme i generičkih lijekova pa do različitih prehrambenih proizvoda. To vrijedi čak i za relativno banalne proizvode. Npr. Coca-Cola je još 28. veljače najavila mogućnost poremećaja u proizvodnji proizvoda bez šećera jer se neka umjetna sladila uvoze iz Kine.

Svijet će biti duboko pogođen recesijom, za koju se nadamo da neće trajati dugo nakon što COVID-19 bude stvar prošlosti (što se također usrdno nadamo). Mnoga radna mjesta bit će izgubljena, neke tvrtke će otići u stečaj, a cijele djelatnosti, poput zračnog prometa i turizma, bit će teško pogođene. Nisu ovo prognoze samo za Hrvatsku, ovo je stanje globalnog tržišta, čiji je Hrvatska integralni dio.

Borba Hrvatske protiv COVID-19

Hrvatska u trenutku nastanka ovoga teksta (14. 4. 2020.) spada među najuspješnije zemlje kad se gleda kako broj oboljelih, stopa širenja, tako i broj preminulih.

Hrvatska u trenutku nastanka ovoga teksta (14. 4. 2020.) spada među najuspješnije zemlje kad se gleda kako broj oboljelih, stopa širenja, tako i broj preminulih.

U tome je ključnu ulogu odigrao dosljedan pristup bez podcjenjivanja i ismijavanja opasnosti, kakav smo imali prilike vidjeti u našem neposrednom susjedstvu – tamo su najodgovorniji ljudi struke valjali gluposti o „genetskoj otpornosti“ njihove nacije, nazivali virus „najsmešnijim virusom u historiji čovečanstva koji postoji na Fejsbuku“, a žene koje „štiti estrogeni“ slali u šoping u Milano „jer tamo su sada veliki popusti, a nema nikakve opasnosti“. Dva tjedna nakon toga su uveli policijski sat i plašili populaciju na najmorbidnije načine.

U Srbiji su najodgovorniji ljudi struke valjali gluposti o „genetskoj otpornosti“ njihove nacije, nazivali virus „najsmešnijim virusom u historiji čovečanstva koji postoji na Fejsbuku“, a žene koje „štiti estrogeni“ slali u šoping u Milano „jer tamo su sada veliki popusti, a nema nikakve opasnosti“. Dva tjedna nakon toga su uveli policijski sat i plašili populaciju na najmorbidnije načine.

Odgovoran pristup i primjerene mjere, uz dobru komunikaciju, doveli su do toga da populacija ima povjerenje u vlast koja vodi državu u ovako teško vrijeme, a onda i poštuje mjere koje propisuje epidemiološka struka.

To je rezultiralo stavljanjem epidemije pod kontrolu.

Hrvatska nizozemska bolest i COVID-19

Hrvatska već dugo boluje od takozvane nizozemske bolesti. I to vrlo teškog oblika nizozemske bolesti.

Nizozemska bolest je dobila ime po fenomenu drastičnog pada proizvodnog sektora u Nizozemskoj nakon što su krajem pedesetih godina prošloga stoljeća otkrivene velike zalihe prirodnog plina u provinciji Groningen.

Stanje nizozemske bolesti pojavljuje se kad nacionalnom ekonomijom zavlada jedan sektor koji dovodi do velikog priljeva strane valute. Obično se radi o nafti, plinu ili drugim rudama ili nekom nasadu (kava, kakao i sl.). Do istog efekta mogu dovesti čak i strana pomoć ili velike investicije. U slučaju Hrvatske to su sunce, obala, zemljopisni položaj i puno povijesti, koji su omogućili snažan razvoj turizma i orijentaciju velikog broja ljudi prema toj djelatnosti.

Nizozemska bolest nastaje u situaciji u kojoj u zemlju dolazi velika količina strane valute, što dovodi do povećane potražnje za domaćom valutom, koja posljedično jača u odnosu na valute drugih zemalja. Jača domaća valuta čini domaću proizvodnju manje isplativom, a uvoz jeftinijim. U tim okolnostima dominantan sektor sam po sebi privlači većinu financijskih, materijalnih i ljudskih resursa te dodatno jača svoju poziciju.

Ekonomije koje snažno ovise o jednom sektoru, a Hrvatska s preko 20 % udjela turizma u BDP-u to svakako jest, iznimno su osjetljive na bilo kakve poremećaje koji dotiču dominantni sektor. Izloženost tog sektora poremećajima izlaže i državu.

COVID-19 epidemija je dovela do masovnog zatvaranja granica, ukidanja letova, uvođenja karantena i drugih epidemioloških mjera. Turistička industrija je već sad u velikim problemima i već je sasvim izvjesno da će zbog aktualne pandemije i ograničenja koja su s njom povezana ovogodišnja turistička sezona izostat. Nije potrebno posebno objašnjavati što to znači.

Znači li to da je turizam nepoželjan i kako liječiti nizozemsku bolest?

Ne, ne znači. Naprotiv. Potpuno suprotno. Radi se samo o tome da je kod turizma ovako velikih razmjera problem što radi deflatorni pritisak na domaću valutu. Kad bismo sad pronašli naftu ili zlato, imali bismo identičan problem s deflatornim pritiskom i možda bi za neko vrijeme (ovisno o tome koliko je nalazište obilno) ponovno dobili nizozemsku bolest, ali u tom drugom sektoru.

Problem je u onome što se radi s viškom deviznih prihoda koji stvara deflatorni pritisak. Norveška svoje obilne prihode od nafte usmjerava u njihov mirovinski „naftni fond“, koji novac ulaže diljem svijeta, čime dio tako pridobitih deviza drži izvan zemlje.

Turizam, za razliku od eksploatacije rudnih bogatstava, nema koncesije (ili su uglavnom lokalnog karaktera i beznačajne u odnosu na ukupni devizni priljev), što znači da nema jedine točke iz koje bi se novac od turizma unosio u kapitalni fond. Kako je turizam dominantan sektor, potrebno je prestati ga porezno stimulirati, posebno rentijerski dio ponude, a taj novac unositi u kapitalni mirovinski fond (koji bi ulagao izvan zemlje u dionice velikih tvrtki). Pomoglo bi i dopustiti mirovinskim fondovima, kojima su državne obveznice većine portfelja (što negira samu svrhu postojanja fondova), ulaganje izvan zemlje.

Drugi pristup, i više nego primjeren situaciji u kojoj se Hrvatska nalazila, je smanjivanje javnog (inozemnog) duga. Upravo ono što je ova vlada i radila politikom stvaranja suficita i smanjivanja duga. Time se također dio viška deviza odlivavao izvan zemlje.

Činjenica je da u ovome trenutku nema puno smisla raspravljati o ovome jer ove godine definitivno nećemo imati problem s nizozem-

"JAVNI SEKTOR POMAŽE TROŠEĆI, A PRIVATNI SAMO STVARA"

Evo kako su društvene mreže prenijele "briljantne" prohtjeve još briljantnijih sindikalnih vođa. Ovaj konkretni uradak je s "Nacionalnog memetičkog sudišta".

Sedam godina nakon ulaska u EU, i dalje imamo sira i vrhnja.

skom bolesti, a vidjet ćemo kako će stvari stajati iduće. Ali imat ćemo problema s njezinim posljedicama te je stoga nužno naznačiti postojanje problema i otvoriti raspravu o njemu.

Hrvatska je u 2019. ostvarila 15,4 milijarde € izvoza i 24,9 milijarda € uvoza, što čini deficit platne bilance u iznosu od 9,4 milijarda €. Tu razliku više nego pokrivaju turizam s približno 11 milijarda € (2018.) i devizne doznake iseljeničtva, koje se procjenjuju na otprilike 2 milijarde €. To daje ukupno oko 3,5 milijarda € viška deviznog priljeva godišnje.

Konzervativna fiskalna politika kao prva linija (ekonomske) obrane

Sadašnja vlada HDZ-a i Andreja Plenkovića je napravila iznimne pomake kako bi zemlju učinila robusnijom na ovakve potrese.

Konzervativna fiskalna politika, gdje su prihodi proračuna veći od rashoda, bila je osnova za podizanje kreditnog rejtinga zemlje, spuštanje kamata koje plaćamo i stvaranje proračunskih rezervi. To je osnova svake odgovorne ekonomske politike. O tome smo pisali u više navrata u prethodnim brojevima „Snaga zajedništva“.

Nažalost, živimo u zemlji u kojoj su neodgovorni diletanti iznimno glasni kad stvari idu dobro, a kad se dogodi nešto „nepredviđeno“, onda se povuku u mišje rupe, šute i čekaju priliku za ponovno pametovanje nakon što se stvari smire. Naravno da se, dok to rade, marljivo spremaju za ubiranje jeftinih političkih bodova ako stvari postanu teške, a one postaju teške kad standard počne padati, broj nezaposlenih rasti, a ekonomska neizvjesnost bujati. Ovo „nepredviđeno“ namjerno smo stavili pod navodnike jer iako nitko nije očekivao pandemiju globalnih razmjera, malo tko u privatnom životu (ako ikako može) ne odvaja neki iznos za „crne dane“ odnosno „nepredviđene okolnosti“. Koncept pripreme za „nepredviđene okolnosti“ može biti stran samo potpunim diletantima, a takvima definitivno nije mjesto u vođenju države, a upitna je i njihova podobnost i za bilo kakve druge javne funkcije.

Nažalost, takvih koji su krajnje gramzivo i neodgovorno prethodnih godina jurišali na državni proračun „jer novaca sada ima“, nije falilo. Štoviše, bili su iznimno glasni, ali kao što vidite, danas šute. Ili se javljaju tek kako bi zaštitili svoj stečeni status, koji smatraju neupitnim bez obzira hara li oko nas pandemija, potresi ili bilo koja druga kataklizma.

Nažalost, takvih koji su krajnje gramzivo i neodgovorno prethodnih godina jurišali na državni proračun „jer novaca sada ima“, nije falilo. Štoviše, bili su iznimno glasni, ali kao što vidite, danas šute. Ili se javljaju tek kako bi zaštitili svoj stečeni status.

Euro

I kao što ste „s lijeva“ mogli slušati bukače koji su se gradili socijalno osjetljivima kad su vikali „novaca sada ima, 'ajmo sve potrošiti“, tako ste s „desne“ strane mogli čuti strastvene „domoljubne“ napade na vladu zbog pripreme uvođenja eura. Pri tome je izostala bilo kakva argumentacija, osim one o tobožnjem imperativu zadržavanja vlastitog novca omeđenog nacionalnim granicama, jer bismo takvi mogli tobože samostalno rješavati bilo kakav poremećaj u robnim i finansijskim tokovima države. Sve to uz potpuno ignoriranje činjenice da je Hrvatska ekonomija visoko eurizirana, da je niz ulaznih troškova nominiran u eurima, da krediti mahom imaju valutnu klauzulu u eurima, da su čak i podstanarski ugovori mahom izraženi u eurima.

Danas je potpuno očito da bi Hrvatska, da je u eurozoni, izbjegla dio problema koji će se pojaviti (dijelom ili u potpunosti) kao gospodarska posljedica epidemije. Uz to, spomenuta nizozemska bolest bila bi neusporedivo manji problem kad bi domaća valuta bio euro (zato što je većina turističkih prihoda u eurima). No očito je ignoriranje svih ekonomskih zakonitosti i datosti u glavama zagovornika izolacionističkog koncepta Hrvatske u 21. stoljeću, što je donekle povezano i s njihovim zahtjevom za koncentracijom vlasti i moći u njihovim „suverenističkim“ rukama.

Neovisno o tome što HNB ima devizne rezerve za održavanje tečaja kune, da smo sad u eurozoni, problemi povezani s tečajem najvećim dijelom uopće ne bi bili na stolu. I to je činjenica.

Danas je potpuno očito da bi Hrvatska, da je u eurozoni, izbjegla dio problema koji će se pojaviti (dijelom ili u potpunosti) kao gospodarska posljedica epidemije.

Postavlja se pitanje bi li Hrvatska koja se zatvorila u sebe i koja odbija integraciju u suvremeni svijet bila manje ili više osjetljiva na ekonomske turbulencije poput ovih današnjih. I kako bi zagovornici njezina zatvaranja u sebe očuvali „stupove državnosti“ koji se nemaju na što nasloniti?

Ta prodaja demagogije izrazito podsjeća na priče iz sredine i kraja dvijetisućitih o tome kako će nam EU biti štetna, kako nećemo više imati sira i vrhnja, kako će to biti kraj hrvatskog suvereniteta. Danas, kad su sve kumice na placu svjesne ispraznosti takvih priča, njih se još uvijek, kao pijani plota, drže neke „učene glave“ prkoseći svim činjenicama i potvrdama iz stvarnog života.

Zapravo, kad se pogleda unatrag, cjelokupno djelovanje značajnog dijela te ekipe je dijametralno suprotno stvarnim hrvatskim interesima.

To nas dovodi do druge skupine koja nanosi štetu hrvatskim interesima i sputava normalan razvoj hrvatskog društva.

Besramno ponašanje sindikalnih vođa

Kad su se sindikati javnog sektora krajnje nepopustljivo raspomamili vidjevši suficit državnog proračuna, velik broj političara i komentatora davao im je za pravo pod sloganom „ali sada ima novaca“. Među te potkapacitirane misloce spadali su i ljudi poput bivšeg premijera, a sad predsjednika Milanovića, niz oporbenih vođa, dio javnih djelatnika i medijskih komentatora. Rezultat cijele priče je da su sindikati uspjeli iznuditi povećanje plaća od 25 % (dvadeset pet posto).

Sad, kad je pandemija korona virusa onemogućila slobodno kretanje ljudi, iznimno otežala kretanje roba, potpuno onemogućila turizam, kad zemlje zatvaraju granice, a svjetska ekonomija je praktično zaustavljena, odgovorno (ekonomsko) ponašanje je važnije nego ikad. I tako se ponaša vlada, tako se ponašaju gospodarski subjekti, tako se ponašaju građani.

Ali opet imamo sindikalne vođe, odnosno onaj njihov sebični i častohlepni dio. Ljude koji nisu radili u realnom sektoru ni minute, ljudi kojima nije strano letjeti poslovnim klasom unutar Europe (poslovna klasa je 2,5 puta skuplja, a razlika je u malo boljem sendviču i većoj količini prtljage) o trošku poreznih obveznika ili tulumariti po skupim hotelima.

U trenutcima u kojima se Vlada i svi koji nešto rade bore na bilo kakav način sačuvati radna mjesta ti ljudi imaju stav: mi smo povlaštena kasta, nije nas briga za vas i nećemo dijeliti sudbinu s vama.

Naravno da se većina ljudi u javnom sektoru s time ne slaže.

Oni, za razliku od njihovih sindikalnih vođa, koji tvrde da javni sektor troši i tako pomaže privatnom (ovu je minijaturu izgovorio Krešimir Sever, taj genij i lider ekonomske misli u Hrvata), ne žive izvan vremena i prostora. Većina njih je svjesna okolnosti u kojima se svi danas nalazimo te im ne pada na pamet podizati barikade prema ostatku hrvatskog društva kako bi sačuvali „svoj način života“. Spremni su se solidarizirati s ostalim društvenim skupinama i pružiti ruku privatnom sektoru svjesni da ih sve drugo pretvara u prijeziru vrijednu društvenu kastu.

Nitko normalan to ne želi. Osim Vilima Ribića, s plaćom „sličnom onoj državnog tajnika“ (ne manjom od 15.000 kuna), koji povećava razinu bahatosti i arogancije kad s podsmijehom „objašnjava“ kako nema nikakve logike da se smanjuju plaće javnom sektoru. Pri tome iznosi zlonamjerne laži o tome da „neki poduzetnici“ novac za plaće koji su dobili od potpora prisvajaju sebi. To je doslovno nemoguće zbog samog procesa Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Zaključak

Sad kad je epidemija pod kontrolom slijedi onaj teži dio, ali dio koji budi nadu. To je balansiranje epidemioloških mjera i ekonomije.

Popuštanje je nužno jer ovakvo stanje nije dugoročno održivo, a istovremeno će biti nužno paziti da popuštanje mjera ne dovede do ekspanzionalnog rasta broja oboljelih, što bi situaciju vratilo na početak. U trenutku pisanja ovoga teksta niz zemalja EU-a najavljuje popuštanje epidemioloških mjera, uključujući i nama važne Austriju, Njemačku i Sloveniju. Izgleda da se i tragična priča Italije, koja ima preko 20.000 preminulih, bliži kraju jer zaključno s 14. 4. 2020. broj preminulih im pada 10 uzastopnih dana.

Hrvatska se može jednako uspješno nositi s ekonomskim posljedicama kao što se nosi sa samom epidemijom. Dajmo joj šansu, a onima koji u oporavku ne žele sudjelovati dajmo otkaz. I to onaj koji će ih najviše zaboljeti – uskratimo im poziciju lidera bilo koje društvene skupine.

Hrvatska i svijet:

Skupi propusti prethodnika

dr. sc. Ivica Miškulin

Problemi naše države s financijskom likvidnošću bili bi daleko manji da je Hrvatska uvela euro.

Aktualno je rapidno širenje koronavirusa dobro potreslo temelje brojnih društava, pa i hrvatskog. Jedan od trenutno najgorih aspekata krize uzrokovane pandemijom virusa zasigurno je urušavanje gospodarstva, iz čega će opet proizaći predvidljiva financijska kriza.

Uvođenje nužnih zdravstveno-preventivnih mjera posvuda u svijetu, poput ograničenja kretanja i kontakata, moralo je dovesti do smanjenja opsega međunarodne i domaće trgovine. Stoga se već u ovom trenutku može zaključiti da će u proračunima mnogih država nedostajati znatne količine novca. Istovremeno, države ne smiju dopustiti potpuno gušenje gospodarskog života jer bi to donijelo dodatan manjak sredstava, a time i strahovito otežalo buduće funkcioniranje. Kako drugdje, tako i u Hrvatskoj.

Prema prvim procjenama nadležnog Ministarstva financija zbog rastućih gospodarskih poteškoća samo za uobičajeno financiranje hrvatskom proračunu trenutno nedostaju milijarde kuna, a ujedno se barem 40 milijarda planira uvesti u sustav. Gdje i kako pronaći taj novac?

Sasvim je sigurno da će, barem u prvi mah, određena financijska sredstva doći iz planiranih ušteda te zaduživanja na domaćem novčanom tržištu. Odgovorna je politika Vlade u

pretkriznom razdoblju, u prvom redu konsolidacija javnih financija, zaslužna za navedeno.

Međutim, ostaje žaliti što njezini prethodnici nisu smatrali potrebnim adekvatno se pobrinuti za druge mogućnosti. Jedna od njih je financijski kapacitet eurozone. Aktualna vlada, o čemu svjedoči činjenica da se Hrvatska nalazi pred ulazom u Europski tečajni mehanizam II (ili posljednjoj etapi ulaska, odnosno svojevrsnoj čekaonici za euro, u kojoj se može boraviti maksimalno dvije godine), ubrzava političke, pravne i upravne aktivnosti potrebne za ulazak države u eurozonu, ali naravno da ranije izgubljeno vrijeme nije moguće u potpunosti nadoknaditi.

Zašto je ovo u uvjetima današnje krize važno naglasiti? Zato jer je propust ranijih vlada, nazovimo ga tako, ogledni primjer političke kratkovidnosti, koji je Hrvatskoj uskratio korištenje ogromne financijske injekcije koju je Europska središnja banka sredinom ožujka ove godine ubacila u eurozonu, a upravo kako bi se borila s aktualnim gospodarskim problemima! Podsjetimo, radi se o svoti u iznosu od 750 milijarda eura! Umjesto da sredstva namaknuta spomenutim nužnim uštedama ili zaduženjima na domaćem i međunarodnim tržištima sada može čuvati kao stratešku rezervu, Hrvatska, za razliku od drugih država članica eurozone, nažalost takvu mogućnost nema. Eventualni

problemi naše države s financijskom likvidnošću, vjerojatno ključnom ekonomskom posljedicom aktualne krize, bili bi dakle daleko manji da je Hrvatska uvela euro.

Može se naravno, kako to učestalo rade neki naši politički suparnici, površno trubiti da ulazak u eurozonu znači gubitak monetarnog suvereniteta. Ali takva bi tvrdnja bila točna samo ako se čvrsto zažmiri na oba oka. U čemu duboko griješe nazovi monetarni hrvatski suverenisti, odnosno koje točno zadanosti tvrdoglavo odbijaju prihvatiti?

Najprije, ulazak u eurozonu bi predstavljao samo priznanje već postojećeg stanja, a ono glasi da je Hrvatska već de facto unutra. Stupanj je integracije Hrvatske u europodručje naime toliki da bi eventualni lom s eurozonom bio usporediv s kataklizmom ogromnih razmjera. Potom, glavnina je domaćeg inozemnog i javnog duga izražena u eurima. Kolikogod nam bila sentimentalno simpatična kuna (kao simbol razlaza s Jugoslavijom!), ona ipak nema stabilnost eura, pa nije teško uvidjeti do kakvih bi razornih posljedica moglo dovesti neodgovorno poigravanje. Konačno, aktualna je kriza pokazala prednosti članstva u zajednici koja je u nevolji ipak spremna omogućiti mjere spasa (financijska likvidnost). Zbog toga, između ostalog, Europska unija i postoji.

Pun pogodak: virus u karanteni i niska smrtnost

Statistički podatci nesumnjivo pokazuju da se Hrvatska iznimno dobro bori protiv pošasti koronavirusa

dr. sc. Ivica Miškulin

Premda je vrlo vjerojatno da će u trenutku kad ovaj broj našeg mjesečnika bude u rukama čitatelja broj zaraženih koronavirusom biti veći od sadašnjih gotovo 1.300 (kakvo je stanje na isteku prvog tjedna u travnju), a nažalost izgledno je i povećanje broja umrlih, jednako tako valja utvrditi da navedeni broj zapravo pokazuje da se Hrvatska s ovom pošasti iznimno dobro nosi. Statistički podatci koji govore o mrtvima možda i nisu najsigurniji izvor podataka za kroničare, ali nesumnjivo upućuju na određene zaključke.

Za usporedbu dakle, na dan 5. travnja ove godine u Austriji je zbog zaraženosti koronavirusom umrla 221 osoba, a u Hrvatskoj 15 ili četrnaest puta manje. Istovremeno, u Austriji živi preko osam i pol milijuna ljudi (pa bi, da je u njoj situacija usporediva s Hrvatskom, očekivani broj umrlih trebao biti između 40 i 50 osoba), a i riječ je o bogatijoj te modernijoj državi (premda i Austrija ulazi u red država niske razine smrtnosti).

Dok neke države nažalost, primjerice Italiju i Španjolsku, mnogi komentatori s pravom nazivaju područjima divljanja virusa, dotle su već mnogi relevantni svjetski mediji Hrvatsku počeli uzimati kao primjer uspješne borbe protiv pandemije. Pored uspjeha u borbi protiv najgorih posljedica širenja koronavirusa, izgleda da Hrvatska, čak i kad još nemamo učinkovitog medicinskog odgovora na opasnost, radi izvrstan posao i na sprječavanju njegova širenja. Primjerice trenutno se, prema kriteriju broja umrlih i zaraženih, Hrvatska nalazi na drugom mjestu u svijetu, odmah iza Japana. Jednom kad sve završi, zasigurno bi trebalo hrvatski odgovor na pandemiju uzeti za ogledni model.

Što se dakle nalazi u korijenu našeg uspjeha? Najprije, novi ustroj postojećeg Nacionalnog stožera civilne zaštite centralizirao je sustav odlučivanja i time omogućio brze reakcije na razini države, ali uz uvažavanje lokalnih osobitosti. Premda mu je na čelu

potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova, dakle politička osoba, dosadašnja iskustva pokazuju da u Stožeru slijede preporuke mjerodavnih medicinskih stručnjaka.

Iza toga da se borba protiv pandemije preda u ruke stručno orijentiranog tijela stoji naravno presudno važna odluka Vlade. Preuzevši na sebe brigu o koronavirusu, Stožer je omogućio Vladi i prostor i vrijeme potrebne za također učinkovito nošenje s gospodarskim posljedicama krize. Kad je riječ o tipično medicinskom fenomenu poput pandemije jednog virusa, onda naravno politizacijskom pristupu nema mjesta pa odluku Vlade da problem prepusti stručnjacima treba pohvaliti.

Dosadašnje djelovanje Stožera dopušta prve ocjene njegova djelovanja. Najprije, upravo zato što mu je Vlada dopustila donošenje relevantnih odluka, Stožer je mogao djelovati brzo i učinkovito. Najbolji primjer za navedeno je potez Stožera donesen u veljači ove godine. Čim se su pojavili dijagnostički

testovi, medicinskim djelatnicima je naloženo svakodnevno testiranje. Dani su prolazili bez pronalaska ijedne osobe zaražene virusom, a onda su medicinske službe uspjele identificirati prve pacijente. Pravovremen početak testiranja omogućio je potom epidemiološkim službama uočavanje kontakata zaraženih, što je onda dopustilo nadležnima pronalazak novih slučajeva te njihovu izolaciju.

Dok su države poput Italije mnoge dane i tjedne provodile u samonametnutoj paralizi, ne znajući što činiti, dotle je Hrvatska na vrijeme uvela nužne mjere karantene, izolacije i socijalne udaljenosti. Odluke da se limitira javni gradski i međugradski prijevoz, zatvore škole i fakulteti te zabrane javna okupljanja donesene su tako upravo pred početak širenja virusa u Hrvatskoj. Odluke, u prvome redu Vlade te operacionalizirane preko Stožera, donesene u pravom trenutku omogućile su Hrvatskoj da se nađe u svjetskom vrhu u uspješnom sprječavanju širenja virusa i niskoj smrtnosti.

Mi i oni:

Koronavirus se širi linearno, glasine o njoj eksponencijalno!

Aktualna je pandemija koronavirusa i u Hrvatskoj iznimno plodno tlo za širenje nedorečenih teorija zavjera.

Uredništvo

Netko ciničan mogao bi zadovoljno uskliknuti da se čovječanstvu, eto, ostvarila, odvajkada postojeća želja da živi u zanimljivim vremenima.

Doista, pandemija je koronavirusa život doslovno izokrenula naglavačke. Neki su uobičajeni postupci ljudi, poput nabavke živežnih namirnica, šetnje kućnih ljubimaca i sportskih aktivnosti postali omanjom avanturinom, dok su drugi, poput odlaska djece u školu, kupovine najnovijih modnih proizvoda i posjeta knjižnicama privremeno zaustavljeni. Uvriježene su dakle norme ponašanja dovedene u pitanje. Teoretičari takvo stanje nazivaju društvenom krizom. Jednostavno rečeno, ljudi se u vremenu krize ponašaju drukčije: strah je izraženiji negoli inače, nesigurnost se nekako uvlači u sve naše postupke, a osjećaj da polako gubimo kontrolu nad događajima vidi se na našim licima. U zadnje vrijeme često se također kod nas može čuti da je, ma koliko se radilo o iznimno neugodnom stanju koje snažno utječe na ljude, aktualna kriza ujedno i prilika.

„Hvala svima, samo ne njima!”

Naravno, optimizma u kriznim situacijama nikad dosta. Problem je što krize pružaju prilike i nedobronamjnim pojedincima. To su oni koji nikada i ni pod koju cijenu neće priznati da su HDZ i njegova vlada napravili nešto dobro i da se u svom radu vode najvišim hrvatskim interesima, čak i kad to mišljenje podržava ogromna većina hrvatske javnosti s kojom su se do jučer naprasno pokušavali identificirati. U takvom svom djelovanju iskovali su inačicu SDP-ove parole s kraja devedesetih s kojom su ljevičari jurišali na Tuđmana. Tako se parola „Bolji život svima – a ne samo njima!” prometnula u novu političku platformu: „Hvala svima – samo ne njima!” Tako će se sveudilj zahvaljivati našim liječnicima, medicinskim sestrama, vatrogascima, policajcima, vojnicima, navijačima, trgovkinjama, vozačima kamiona, magistrama u ljekarnama i „svima koji se izlažu kako bi ovu krizu što prije prebrodili”, samo ne onima koji Hrvatsku vode, koji su krizu na vrijeme prepoznali i koji su, sad je to već potpuno jasno, svojim odgovornim radom spriječili puno veće zlo koje nas je moglo zadesiti.

Krize će u odgovornih ljudi potaknuti napore za iznalaženje novih pomaka nabolje, a neodgovorni će iskoristiti vrijeme za širenje panike, straha i teorija koje nam kao pojedincima šalju poruke kako smo svi mi samo bespomoćne igračke u tuđim rukama.

Tko o čemu – oporba o izborima

U krizama se kod ljudi pojačava potreba za razumijevanjem uzroka događaja uz istovremeno prokazivanje odgovornih. To je kontekst koji će, nudeći jednostavna rješenja, nastojati iskoristiti svi oni koji se ne mogu osloboditi okova svojih parcijalnih političkih interesa. Tako će Miroslav Škoro, u vapaju da nam treba „sposobno vodstvo”, poručiti NAKON potresa da je trebalo „na vrijeme voditi računa o statici zgrada”, baš kao da je u svom programu pri nedavnom pohodu na vlast to pitanje stavio u središte svog programa. Reklo bi se – na vrijeme. Nije jasno odnosi li se ta poruka na ljude u Markuševcu i Kašini koji su ostali bez ičega? Na Katoličku Crkvu s obzirom na velika oštećenja sakralnih objekata (katedrala, Palmotićeve, crkva u Markuševcu...)? Ili se pak odnosi samo na vlast, koja nije na vrijeme riješila statiku javnih zgrada izgrađenih prije stotinu i više godina?

Škoro zakasnio s mjerama

Puna dva i pol mjeseca nakon što se Vlada počela pripremati za krizu i dobrano nakon prvog paketa ekonomskih mjera, Škoro je objavio da više neće naplaćivati skupi parking kraj bolnice.

Učinio je to tek nakon medijskih kritika njegove socijalne neosjetljivosti, usred svoje kampanje kojom je za socijalnu neosjetljivost prozivao Vladu i HDZ. Nakon toga je, nesretan zbog toga što živimo u vremenu „kad novinari i mediji hvale političare”, sklon pretjerivanju („političari preporučuju ljudima kakve šale treba pričati”, što ga podsjeća na „neka druga vremena”, pretpostavljamo komunistička), čovjek koji još nije odlučio spada li u kategoriju političara ili zabavljača poručio da je „najbolje ne govoriti ništa”.

No nije se toga dugo držao, nego je nastao koristiti svaki priliku da kaže nešto zajedljivo. Tako Škoro, unatoč samoizolaciji u kojoj čeka da kriza prođe, pjeva pjesme koje su njegove, ali i one koje to nisu, pa njegove refrene o „sjevernokorejskom modelu vlasti” ponavljaju čak i oni koji bi uveli izvanredno stanje, rigoroznije zakone i pred streljački vod poslali ne samo „obijesne i bahate” sugrađane koji krše postojeće sigurnosne mjere nego i brojne svoje neistomišljenike.

Svoju vlastitu političku odgovornost pokazuju tako da u jeku krize govore i o sljedećim izborima, očigledno zabrinuti zbog uspjeha u upravljanju krizom koje postižu HDZ i njegova vlada. Sa SDP-ovcima, kojima je pomogao da proguraju najneuspješnijeg predsjednika Vlade na Pantovčak, dijeli istu zabrinutost koja mu ne da mira. Boji se Škoro – ne za zdravlje i živote ljudi – nego da nam se ne dogodi nacionalni štokholmski sindrom „pa da na izborima koje će vladajući provesti prvom

zgodom i prije roka” opet izaberemo „vas, svoje mučitelje, zbog kojih nam je ova teška situacija još gora nego što bi trebala biti.” Kako definirati to stanje duha i to dijeljenje istih ciljeva sa SDP-om i Bernardićem? Pa najbolje je to učiniti upravo njegovim riječima: „Em ne zna, em je vlasti željan. Pod svaku cijenu.”.

Zlonamjerni teoretičari

Tako će Davor Bernardić, koji je ignorirao sve mjere izbjegavanja bliskih kontakata kad se 8. ožujka ove godine na Dan žena prisno grlio i ljubio s nazočnim pripadnicama ljepšeg spola, izjaviti: „Da se slušalo SDP, sada bismo izlazili iz karantene”.

Partija koja je izumila pečat i birokraciju i koja je nesposobna predati financijsko izvješće o svom radu bez ozbiljnih primjedbi ureda za reviziju sad govori da se sve treba digitalizirati. SDP istovremeno sipa rješenja za krizu iz rukava: imaju mjere za milijun socijalno najugroženijih, trabunjaju o nekakvim opasnim ekstraprofitima u situaciji kad sve branše razmišljaju o golom preživljavanju, obećavaju povećane izdatke proračuna koji zahtijeva rebalans zbog očekivano slabog punjenja.

„Da nam je Bernardić umjesto Plenkovića, svi bi već bili na respiratoru”, komentar je jednog čitatelja ovih nebuloznih pamfletističkih prijedloga SDP-a kojem se nema što dodati.

Napadati Vladu, koja je već oko 9. siječnja vodila razgovore o tome kakve bi posljedice mogle biti proširi li se epidemija koja je krenula u Wuhanu svijetom, da je zakasnila u prepoznavanju krize je uistinu maliciozno.

SDP izvan vremena i prostora

Što je radio SDP u tom ključnom trenutku? Predsjednik SDP-a Davor Bernardić je u Ogulinu održavao „operativni sastanak SDP-a” za pripremu za parlamentarne izbore, imenovao koordinatora za izbore, tražio da se parlamentarni izbori održe što prije, bavio se adventskim kućicama, pisao svoj izborni program, poručivao da apsolutno kreće „u borbu za premijersko mjesto”, obećavao veće plaće i mirovine, poticao nepovjerenje u policiju, DORH, pravosuđe i vladu. Istovremeno je njegov koalicijski partner žalio za UDBOM i njezinim egzekucijama.

Sada, kada im se njihov „pobjednički blok za parlamentarne izbore” raspao i praktički postao nevidljiv, nedostatak svijesti o stvarnim problemima i krizi koja se valjala prema Hrvatskoj pokušavaju prikriti parolama o tome kako je Vlada kasnila. S čime? I u odnosu na što?

Uvrnuti stil političkih pragmatika

Aktualna je pandemija koronavirusa, i bez nedoraslih oporbenih prvaka, iznimno plodno tlo za razvoj i širenje brojnih teorija zavjera koje nisu nužno povezane samo s fanaticima koji emitiraju svoje psihološke projekcije ili paranoje. Pokazalo se da se njima služe i pragmatično nastrojani političari u Hrvatskoj.

Evo nekoliko recentnih primjera. Nekad visoko pozicionirani pripadnik hrvatske obavještajne zajednice, a sad neformalni savjetnik predsjednika Domovinskog pokreta Miroslava Škore, u vrijeme je ove krize doživio pravo proljeće. Ogroman medijski prostor kojeg dobiva koristi nažalost ne da nam prenese kakvo ozbiljno razmatranje, nego kako bi u ionako prenapregnuto društvo unio dodatan nemir i pomutnju. Marljivo pabirčeći po opskurnim američkim portalima ili pak tendenciozno predstavljajući kakav podatak iz ozbiljnijih časopisa, opsesivno nas želi uvjeriti da je virus proizašao iz tajnih američkih ili kineskih laboratorija, da je prije puštanja među ljude testiran na miševima te da iza svega stoji – pazi sad! – okultna londonska masonsko-kabalistička oligarhija, čije navodne pipke vidi i u Banskim dvorima. Premda karakteristično uvrnutog stila, ovaj novopobuđeni navodni suverenist, kojem je svojevrmeno Mesić dodijelio čin admirala, ima sasvim jasan i konkretan politički cilj, a taj je na svaki način omalovažiti ozbiljan rad koji na polju zdravstvene zaštite stanovništva poduzima ova Vlada.

Glavni urednik (također Domovinskom pokretu bliskog) jednog radikalističkog tjednika Vladine će napore da javnosti redovito predstavlja sve važne odluke koje donosi poistovjetiti – ni manje, ni više! – nego s pokušajem potpune kontrole javnog života karakteristične za diktaturu u Sjevernoj Koreji. „Kao da smo u Pjongjangu!” – napisat će tako. Opet ista priča: hoće nam se zapravo poručiti da je ovo sve netko isplanirao, a zarad uspostave totalne kontrole nad društvom.

Ne baš zanemariv politički protivnik našoj stranci postaju radikalizirane stranke i ljevice i desnice koje vještom manipulacijom modernih načina komunikacije, širenjem nezdravih ideja te lažnih vijesti nastoje nadoknaditi očit manjak drugih sposobnosti.

Kad se ova kriza završi te dođe do naglog rasta očekivanja stanovništva, trenutno prisiljenog na promjene uobičajenih obrazaca ponašanja, može se očekivati dodatna bujica ovakvih glasina. Valjat će dakle pronaći učinkovit način borbe protiv ove bolesti samonamete karantene mozga.

Tako je govorio Franjo Tuđman:

Trideset godina od naše pobjede!

U drugoj polovici travnja 1990. održan je prvi krug prvih višestranačkih izbora u Hrvatskoj, koje je pratio velik odaziv glasača na biralištima.

To je ujedno i prijelomna vremenska točka za sve članove naše stranke koji su pristupanjem HDZ-u prije tog datuma stekli uvjet za članstvo u našoj Zajednici utemeljitelja.

Za 365 zastupničkih mjesta u tadašnjem trodomnom Saboru kandidiralo se 1.705

kandidata. Paralelno s izborima zastupnika u Hrvatski sabor odvijali su se izbori za skupštinska vijeća općina. Drugi je krug održan 6. svibnja, ali već je tada bilo jasno da su apsolutni pobjednici tih izbora dr. Franjo Tuđman i njegova Hrvatska demokratska zajednica, kojima je hrvatski narod dao plebiscitarnu potporu za ostvarivanje programa ostvarivanja pune državne suverenosti. Ove će rezultate 10. svibnja objaviti i republička izborna komisija proglašavajući i službeno pobjedu HDZ-a.

Svega dvadeset dana kasnije – 30. svibnja 1990. – uslijedit će i konstituiranje višestranačkog Sabora te nastupna Tuđmanova riječ, u kojoj će iznijeti sve bitne ciljeve novouspo-

stavljene demokratske vlasti. Taj dan će biti proglašen Danom državnosti i kao takav će se obilježavati sve do nesretnog ukidanja ovog državnog blagdana nakon dolaska ljevice na vlast. Tek će nedavno, odlukom hrvatske Vlade i Sabora, na prijedlog Andreja Plenkovića ovaj datum ponovno postati Dan hrvatske državnosti i državni blagdan kao „jedan, jedini, pravi dan hrvatske državnosti“.

Dr. Franjo Tuđman preuzeo je dakle prije točno trideset godina, nakon desetljeća disidentstva i borbe za prava te položaj hrvatskog naroda, odgovornost za sudbinu Hrvatske. Više od tri godine kasnije je, odgovarajući u prosincu 1993. stranom novinaru kako bi kao

povjesničar opisao sebe, kazao da će povjesničari vjerojatno napisati da je imao osoban pogled na povijesni razvoj i odlučnost da brani svoje zamisli ne bojeći se pritisaka te da je kao državnik poduzimao korake koji su odgovarali interesima hrvatskog naroda i interesima mira.

U ovim vremenima nekih novih neizvjesnosti i nesumnjive zabrinutosti za budućnost svom članstvu i stranačkoj javnosti donosimo pregled nekih Tuđmanovih izjava koje nam i danas mogu poslužiti kao uporište za promišljanje budućnosti i ojačati naše povjerenje u vlastite snage.

Ustrajati u svim okolnostima, Zagreb, 1977.

„Do slobode i suverenosti naroda ne može se stići bez okupljenosti svih društvenih slojeva oko te stožerne misli i bez spremnosti njihove goleme većine da se ustraje u svim okolnostima u organiziranoj političkoj borbi svim adekvatnim sredstvima pod vodstvom koje je neosporni izraz opravdanih težnji i ciljeva svog naroda.“

Mobilizacija svih, Španjolska, 1992.

„Da, zaista nas očekuju velike zadaće u obnovi razorene i opustošene zemlje, u povratku stotina tisuća prognanih hrvatskih ljudi, građana Hrvatske, s njihovih ne samo ognjišta nego i razrušenih domova, pa i razrušenih čitavih naselja, čitavih gradova. Razumije se, trebat će mobilizacija svih izvora i domovinske i iseljene Hrvatske, trebat će međunarodna pomoć. Mi očekujemo da ćemo je imati. Ne sumnjam da će hrvatski narod u tom smislu, kao i u obrambenom ratu, pokazati punu svijest, solidarnost sa svim tim krajevima koji su bili pod udarom i očekujemo, kao što rekoh, pomoć stranog svijeta i strane investicije jer Hrvatska želi biti demokratska zemlja, zemlja slobodnog tržišta, otvorena prema čitavom svijetu...“

Velika se djela stvaraju na rubu mogućeg i nemogućeg, Velika Britanija, listopad 1994.

„Znao sam iz svog povijesnog promišljanja, filozofskog promišljanja povijesti, da se velika djela i u individualnom stvaralaštvu, a osobito u društvenom, pa i u ratnoj povijesti, stvaraju upravo na rubu mogućeg i nemogućeg. Prema tome, upravo ta prosudba je važna kako bi se ostvarilo ono što izgleda za većinu ljudi nenormalno, a da se isto tako u individualnom životu, pa i u nacionalnom životu može ostvariti samo na osnovi s jedne strane racionalnih, ali i odlučnih prosudbi i ako se angažira volja da se to ostvari. To je, uostalom, razlog zašto netko, pojedinac, neki pokret, stranka, pa čak i narod uspijevaju ili ne uspijevaju, postižu ovakve ili onakve rezultate.“

Sve smo uspjeli zahvaljujući stabilnom demokratskom poretku, Zagreb, ožujak 1994.

„Hrvatska, usprkos svim okolnostima, i dalje ima stabilan demokratski poredak... Usprkos svemu što sam kazao i na gospodarskom području uspjeli smo čak zbrinuti više od pola milijuna prognanika, trista tisuća prognanika iz okupiranih hrvatskih područja i isto toliko izbjeglica iz Bosne... U gospodarstvom smo smišlu uspjeli sva ta zla, sve te teškoće proživjeti, a da nije bilo gotovo nikakvih nestašica roba u Hrvatskoj. Uspjeli smo suzbiti inflaciju koja je još prije pola godine bila 25 – 38 posto mjesečno, uspjeli smo je potpuno oboriti i spremni smo za uvođenje konvertibilne nove nacionalne valute, bez izravne međunarodne financijske pomoći... Sve je to bilo moguće zato što smo uspostavili demokratski stabilni poredak. Što smo imali Vladu i državno-političko vodstvo koje je znalo što hoće...“

Mi smo se održali!, BiH, 1992.

„Nitko ni u najvišim vojnim međunarodnim krugovima NATO-a nije vjerovao da ćemo se mi održati, ali smo se održali.“

Uvijek prisutni kritičari, Zagreb, lipanj 1999.

„Ti katastrofičarski negatori i zlomisliitelji nisu nikakva nova pojava ni u hrvatskoj ni u svjetskoj povijesti. I da bismo ih podsjetili na to, da ne bi zamišljali kako su zaista nešto iznimno u povijesnim pojavnostima, podsjetit ću na neke prilike iz svjetske povijesti, pa i hrvatske. Svojim negatorstvom, svojim katastrofičarskim prosudbama, oni zapravo žele opravdati svoju političku nezrelost i pogrešne prosudbe u prijelomnim danima... A oni su, dakle, imali prilike pokazati tko su i što su, kakve ideje imaju, i to su pokazali. Prema tome, kad danas suprotstavljaju svoje ideje, i nisu neke ideje nego jednostavno demagoške tvrdnje, onda samo pokazuju nezrelost i pogrešne prosudbe...“

